

ALMANACH

VIII. ročníku Literární soutěže
Krajské knihovny Karlovy Vary

MOTTO:

Býváme hořcí i zlí, když příliš dlouho a beznadějně po něčem toužíme
a o čemsi sníme, zatímco se nám lhostejnost světa vysmívá.

Vybráno z knihy Věry Noskové „Proměny“.

ÚVODNÍ SLOVO PATRONKY SOUTĚŽE

Být patronkou literární soutěže je milé a lichotivé, ale být rozhodčí a vybírat nejlepší texty je pro „hodného introverta“, jímž do jisté míry jsem, psychicky náročné. Jako autorka cítím averzi k hodnocení necitlivých, sekernických, posměšných kritiků a teď mám být sama kritik a oddělovat takřikajíc zrno od plev? Jsem plná pochopení, cítím sounáležitost s lidmi, kteří píší literaturu nebo se o ni alespoň pokoušejí. Vím, jak je těžké napsat pěknou větu, zkoncipovat příběh. Pracovat s tajemstvím, napětím, humorem, usilovat o jiskřivý popis a výstižné dialogy. Ale nešť, úkol byl zadán, přijala jsem ho, zkušenosti s psaním po čtrnácti vydaných knížkách mám a přečetla jsem tisíce knih, které mě navigovaly do svižných a hlubokých proudů.

Těm, kteří se neumístili, vzkazuji, je to běh na dlouhou trať. Buďte marathonce!

A autorům, které jsem vybrala, přeji, ať se časem vypíší - k příběhům, dobré češtině, moudrosti. Psaní je vašeň intelektu, kde zatápějí v krbu emoce, a hřeje se celá duše. Nejdřív ta vaše, a pak duše čtenářů.

Věra Nosková

VYJÁDRĚNÍ POROTY

O pěkných pocitech

„Býváme hořcí i zlí...“, resp. nás mohou jako takové vnímat soutěžící, kteří se neprobojují až do sborníkového finišu. Sám jsem se před svými porotcovskými léty něco literárních soutěží naobesílal a poté trnul, zda se ten či onen člen toho katovského kroužku zrovna špatně nevyspí, nezlomí si nohu při neopatrném došlapu na obrubník – což jednomu na náladě nepřidá – anebo se před čtením mého dílka nepohádá s manželkou.

Vyžíváte-li se navíc v jinotajích, jako jsem se vyžíval já, hryže vám nervy další obava – bude porota dost bystrá, aby vůbec to semínko pravdy mezi řádky objevila? Kdo vlastně jsou ti lidé, a jakým právem rozhodují o tom, jestli se moje sdělení dostane ke světu? Kdo je do jejich soudcovského postavení nominoval?

Teď vám povím, jak je to s námi doopravdy. Hořcí a zlí už nebýváme, ne příliš, protože jak roste soutěž, rostou i její autoři, a dílka, za která bychom chtěli někomu polámat tužky, už dávno nejsou pravidlem. Letošní ročník byl naopak tak kvalitní, že jsme i přes nízkou účast svorně vybrali dostatek výborných povídek, které si můžete přečíst na následujících stránkách. Jak uvidíte, prošly přes nás takové texty, které mají opravdu co říct. I kdyby byly nakrásně tajnosnubné.

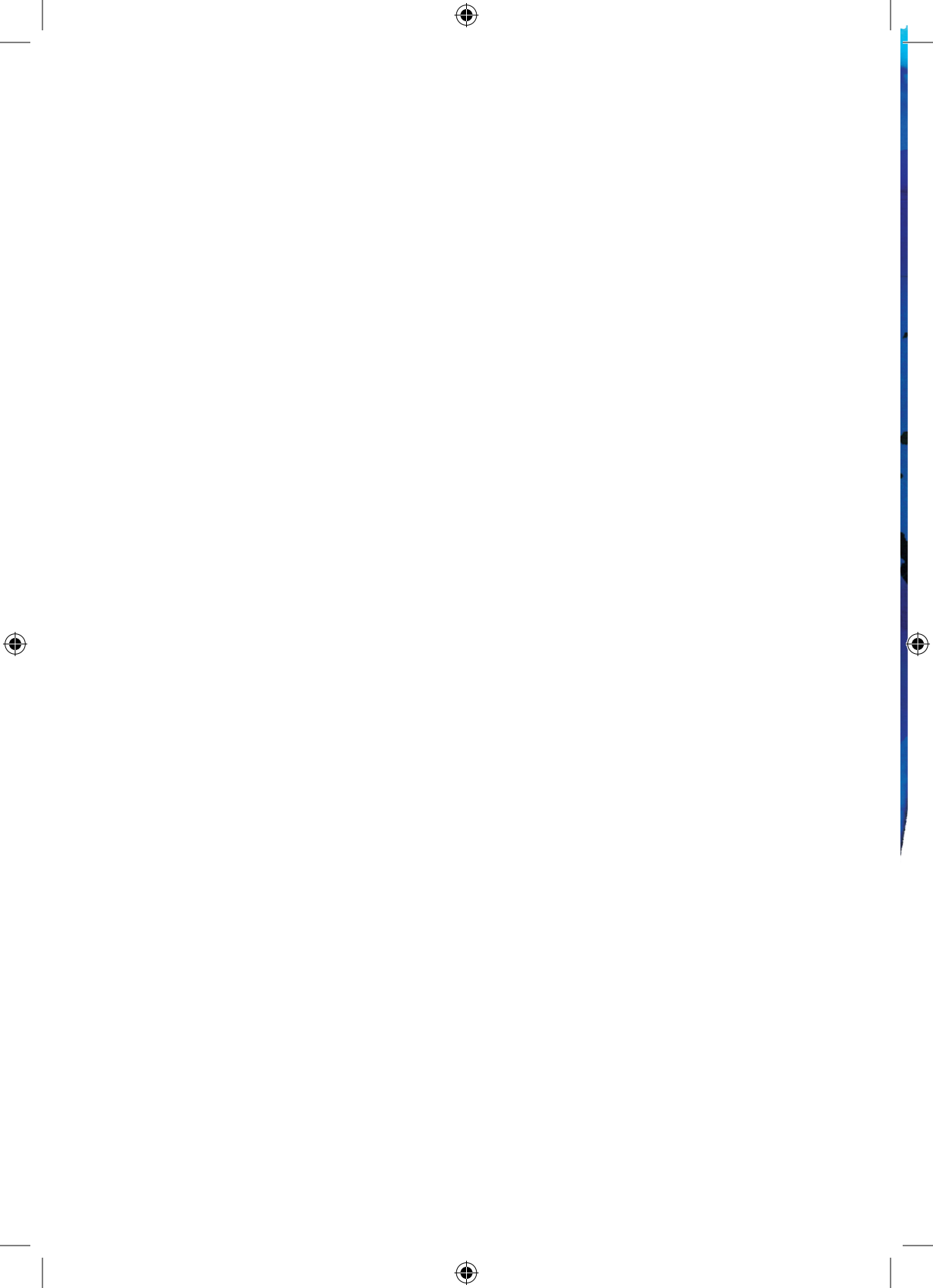
Zvláště jejich autorům bych chtěl poděkovat, že pocity hořkosti a loby, které by snad člověk mohl zažívat vůči každodenní realitě, zažehnali zábavnými výlety do svých snů. A děkuji i všem ostatním, kteří se naší soutěže zúčastnili, zúčastňují a zúčastňovat budou.

Osm let – tolik jsem jich kdysi strávil na karlovarském gymnáziu a při svém odchodu sledoval dojetí kantorů, loučících se s jednou generací vlastních „děti“. Po stejném počtu let na porotcovské sesli se i já cítím tak trochu zodpovědný za literární naděje, které náš kraj dává světu. Tedy rostěte a vzkvetejte. Od následujících povídek je cesta k vlastnímu románu možná ještě dlouhá, ale nyní plná naděje a zdravé sebedůvěry. Vypouštím vás na ni, milí autoři, a s napětím očekávám snažení příští generace – zase za rok touhle dobou.

V Praze, 27. ledna 2015

David P. Stefanovič

STATISTIKA

Celkem přišlo **33** povídek.

9 jich bylo z Karlovarského kraje a **6** (stejně jako loni) přímo z Karlových Varů.

Nejvzdálenější místo, odkud přišla povídka, je **Břeclav**.

Průměrný věk přispěvatelů je **30** let. Což je trochu více než v minulých letech.

Nejmladšímu autorovi je **16** a nejstaršímu **72** let.

Ženy poslaly **22** povídek, muži **11**.

Průměrný věk žen-autorek je **28** let.

Průměrný věk mužů-autorů je **37** let.

VÍTĚZOVÉ

1. místo: **Jana Trhlíková, 50 let, Praha**
Hořký mezičas
2. místo: **Martin Biben, 48, Pardubice**
Štědrej den ve čtvrtý cenový
3. místo: **Pavel Liprt, 50 let, Karlovy Vary**
Diplomová práce

OBSAH

Bláznivé nápady	13
Celá jen tvá	19
Diplomová práce	25
Hořký mezičas	29
Novinové titulky	33
Pracovní boty	37
Příště určitě	39
Sedmnáct minut k dobru	43
Štědrej den ve čtvrtý cenový	47
Zamrzlička	51

BLÁZNIVÉ NÁPADY

Lucie Zdráhalová, Řevnice, 26 let

Narodila jsem se v Praze, kterou mám velmi ráda.

Denně tu potkávám plno příběhů, které ke mně vztahují ruce a říkají: „o mně napiš, o mně!“ Příběhy si neschovávám do šuplíku, ale do složky v počítači, kde v klidu čekají na svůj den.

Září 2014

Dvacetiletý Karel sedí u počítače a bloumá po internetu. Spolubydlící z koleje odjeli na víkend domů. Nuda je všudypřítomná. Vleze na seznamku. Pročítá si příspěvky. Směje se jim. Jde na chat. Prolézá různé skupiny a pod nickem Karlos007 občas něco napíše. Všechny skupiny i příspěvky se mu zdají hloupoučké, rozhodne se založit si vlastní skupinu s názvem Bláznivé nápady a cílem dát dohromady nějaké lidi a něco podniknout.

Duben 2010

Přes slzy Renata nevidí na telefon. Pořád jí volá a píše zprávy, co se děje, že nereaguje. Nesmí s ním mluvit. A musí TO udělat. Rychle. Než si všechno rozmyslí.

Únor 2014

Hodiny jejího života plynou velmi pomalu. Vodáckým volejem by to nazvala. Oxana sedí na balkoně a pomalu kouří cigaretu. V hlavě má prázdno. Tento stav trvá několik měsíců. Asi od doby, co přestala chodit do školy. S názorem, že středoškolské vzdělání má a ostatní je bonus navíc, se na fakultě neobjevila už několik měsíců. Filosofie jí zpočátku připadala tak vzrušující. Vzrušivost však vyprchala a zbyly jen komíny knih, které musela přečíst ke státnicím, které oddalovala tak dlouho, až přestala být oficiálně studentem. Má pusto v hlavě i v duši.

Duben 2010

Je po všem. Přišly jí od něj stovky zpráv. Zpanikařila? Nesmí si to připouštět. Patrik se nesmí nic dozvědět. Ona moc dobře ví, jak by reagoval. Brečí. Už je to sedmdesát dva hodin od Vydrží a jeho to nebude bavit ji pořád shánět. Napsala mu: UZ MI NEVOLEJ A NEPIS A NEJEZDI ZA MNOU. KONEC S NAMI. PROMIN. Telefon pořád vyzvání...

Březen 2014

Oxana leží na gauči a kouká do stropu. Pracovat natvrdo od osmi do pěti se jí opravdu nechce. Cítí, že takováto pracovní doba ji vnitřně svazuje. Příležitostné brigády na chvíli zaplní její peněženku. Nebaví ji toho moc. Chtěla by... něco...jiného. Nějaký nový život. A někoho, kdo by ji měl bezmezně rád.

Duben 2010

Pohádali se. Poslední dobou byla nějaká podrážděná. Právě rozjíždí Bláznivé nápady. Právě rozjíždí obchod, který hladově polyká všechnen jeho čas. Žádné dělení na práci a volno. Už půl roku se to slívá v jedno. Jde přeci jen o začátek. Zřejmě jí vadí, že se jí nevěnuje. Ale všechno dělá přeci pro ně oba!

Úterý večer. Esemeska. UZ MI NEVOLEJ A NEPIS A NEJEZDI ZA MNOU. KONEC S NAMI. PROMIN. „Cože?“ Vůbec nechápal. „Jak jako konec?“ Ihned Renatě volal. Telefon vyzváněl. Napsal ji. Nic. Zkoušel to do noci. Pak usnul. Ráno střídavě volal i psal. Neodpovídala. Snažil se v hlavě projít události posledních dnů. Co mohlo způsobit tak náhlý konec. A navíc přes telefon...

Září 2014

Oxana se rozhodla, že šed' jejího života může změnit pouze narození dítěte. Mateřství je přece krásné, ne? Musí sehnat chlapa. S cigaretou v ruce přešla od okna, kde stále vysedávala, k počítači. Otevřela si jeden z největších chatů. Název skupiny „Bláznivé nápady“ se jí zdál dost trapný, proto vstoupila.

Duben 2010

Renata se snaží spát a spát. Moc to bolí. Musí se sebrat co nejdříve, aby nikdo nic nezjistil.

Září 2014

Do on-line místnosti „Bláznivé nápady“ vstoupil někdo s nickem Nietzscheho dcera. A je to žena. Karel se zaradoval. Vůbec netušil, proč má přezdívku, která jde těžko vyslovit, ale příliš to neřešil. Byl rád, že první návštěvník je návštěvnice.

Karlos007: Ahoj. Mas se?
Nietzscheho dcera: Ahoj, de to.
Karlos007: podnikneme neco o weekendu?

Do on-line místnosti vstoupí další návštěvník s přezdívkou Skywalker.

Skywalker: Ahoj, jak se vede?
Nietzscheho dcera: de to
Skywalker: to sem rad, co se chystate podniknout?
Karlos007: pojedem trebas nekam wen na weekend
Skywalker: jo, do toho bych sel
Karlos007: hm, ok, co ty Nietzscheho dcero?
Nietzscheho dcera: souhlasim

Do on-line místnosti vstoupila Mandelinka68. Karel se zaradoval.

Mandelinka68: ahoj
Karlos007: ahoj, sme se domluvili, ze pojedem na weekend pryc, co ty na to?
Mandelinka68: to zni dobre, souhlasim

Karel si od všech vzal emaily. Plánování mohlo začít.

Červen 2010

Podařilo se. Už jí nevolá. Naštěstí za ní ani nejel. Začne úplně nanovo. Ještě trochu to bolí, ale snaží se zapomenout. Hlodá jí, že asi udělala chybu. Odted' bude perfektní. Ve všem.

*

Byl mimo. Nemohl se soustředit na práci. Miloval ji. Vůbec nechápe důvod odchodu. Asi musel něco hodně podělat. Už jsou to dva měsíce. Obchod se rozjíždí. Podnikání vypadá dobře. Aspoň že tak.

Září 2014, pátek 26. 16:00

Karlovi se povedlo sehnat místo na jedné horské chatě. V pátek ve čtyři odpoledne měl s lidmi z „Bláznivých nápadů“ sraz na nádraží v Praze. Sedl si vedle batohu, na kterém měl papírovou vlaječku s názvem skupiny. Pomalým krokem se k němu blížila černovlasá holka. Podívala se na vlaječku. „Ahoj, tys Karlos007?“ Usmál se. „Jasně, to jsem já.“ Oxana si ho prohlížela a přemýšlela, zda by byl vhodným objektem k tomu, aby uskutečnila svůj plán. Než oba vymysleli, co si řeknou, přišel k nim kluk s černými brýlemi na hlavě. „Ahoj.“ Oxana na něj upřela zrak. „Skywalker, že?“ Kluk se usmál. „Jo.“ „Tak to nám ještě chybí Mandelinka68,“ řekl Karel. Ta právě přichází. „Ahoj.“ Skywalker se s úsměvem otočil. Polilo ho horko. Mandelince ztuhnul úsměv na rtech. To snad není možné. Jak se tohle mohlo stát? Tyto věty běžely hlavou oběma. Než stačili cokoliv říci nahlas, byl Karel na nohou a zavelel k odchodu. Vlák jel za deset minut.

Pátek 17:15

Ačkoliv byl pátek, vešli se do jednoho kupé. Bavili se o počasí, o chatě na kterou jedou. Skywalker i Mandelinka68 se snažili vypadat v pohodě. „Já se omlouvám, že nejsem společenská, ale na chvíli si zdřímnu.“ Řekla Mandelinka a zavřela oči. Spát se jí nechtělo ani náhodou, ale musela si uspořádat myšlenky. Mohla z toho nádraží utéct, ty lidi nezná. Proč to neudělala? Bude chtít vědět, jak to tenkrát bylo? Zeptá se jí na to? Co mu řekne? Pravdu? Hlavně s ním nesmí zůstat nikde sama.

*

Tak tohle by se nestalo ani ve filmu. Jak je to dlouho? Čtyři roky? Co se kvůli ní natrápil. Musí vědět, jak to tenkrát bylo. Musí se dozvědět, proč ho téměř beze slova opustila.

Září 2014, sobota 10:30

Před chatou stál první Karel. Za ním vyšel Patrik. Znají se jen přezdívkami. Skutečná jména si neřekli. Patrikovi se zatím nepodařilo mluvit s Renatou o samotě. Holky přicházejí společně. Skupina vyráží na Labskou boudu. „Pasuji se na vedoucího této skupinky, protože mám mapu. Se mnou se neztratíte.“ Řekl Patrik obřadně, nasadil si sluneční brýle a zahájil výlet. Oxana se zachechtala a dala se do kroku. Renata řekla tiše: „Sbohem za tím prvním volem.“ Slyšel ji Karel. „Mandelinko, ses špatně vyhajala?“ Kdyby tušil, že Renata vůbec nemohla spát. V noci jí přepadaly návaly lítosti a vzteku. Lítosti proto, že jí hlodalo svědomí za to, co udělala. Mohla být rozumnější a situaci řešit nějak lépe. Možná, kdyby se mu svěřila... a vzteku proto, jak to, že si dovoluje jet na stejné místo jako ona...

*

Pořád se mu Renata líbí. Vypadá to, jako kdyby se mu vyhýbala. Tenkrát v tom byl určitě chlap. Jinak si to nedovede vysvětlit. Všiml si, že na něj Oxana hází pohledy. O co jí jde?

*

Karla těší pohledy Nietzscheho dcery. Konečně si ho nějaká všimá. Opětuje je. Trochu ho znepokojuje, že to vypadá, jako kdyby to hrála i na Skywalkerera.

„Už jsem dlouho neviděla žádnou značku?“ Mandelinka68 se zastavila. Skywalker vzal mapu a beze slov se do ní díval. „Nevíš, kudy? Asi si budeme muset zvolit jiného vedoucího výpravy, abychom někam vůbec dorazili.“ Řekla jízlivě. Skywalker se mlčky díval do mapy a přemýšlel, o co jí jde. Proč je tak hnusná. On má právo být zlý, protože ONA ho bez vysvětlení opustila. „Skywalker určitě ví, kde jsme, vid’?“ Řekla lísavě Oxana a opřela si bradu o Skywalkerovo rameno, aby se mohla podívat do mapy. V Renatě to začalo vřít. Karlos007 jí poklepal na rameno a měkce řekl: „Mandelinko, podívej se na ten výhled. Užívej si Krkonoše.“ Zašklebila se na něj. Tenhle cucák jí bude něco říkat. Co on ví o bolesti, o životě? Velký kulový.

Září 2014, sobota 19:45

Sešli se u kluků v pokoji. Přinesli si lahve vína a piva, oříšky a brambůrky. „Tak výlet to byl pěkný. Jsem spokojený,“ řekl Karlos007 slavnostně. „Připijeme si na to.“ Oxana už nalávala víno. Celý den sondovala situaci a zjišťovala, který z těch dvou by se dal svést. Snazší to bude s Karlosem007. Skywalker se jí líbil víc, ale vypadal docela nedostupně. Dneska večer to musí udělat. Aby její život měl smysl. Aby jí měl někdo bezmezně rád.

*

Musí se jí na to zeptat. Teď je poslední šance. Právě se baví s Karlosem. Přišel k ní. „Mandelinko, můžu na chvíli?“ NE. Zabliklo jí v hlavě. Karlos odešel, aniž by ho žádala. DO HÁJE. Skywalker ztlížil hlas. „Renato, ... proč?“ Hlas se mu zaškobrtl v krku. Mezitím si Oxana sedla na postel vedle Karlose a začala mu lichořit. Mandelinka se dívala do země a chtělo se jí brečet. První slza se pomalu začala šinout po její tváři. Oxana s Karlem odešli z místnosti. „Vůbec jsem to nechápal. Já jsem tě miloval.“ Ticho. „Tak řekneš mi k tomu něco?“ Ticho. „Ti nestojím ani za vysvětlení?“ Renata se vysmrkala. „Zpanikařila jsem a už to nešlo vrátit zpět a potřebovala jsem se odstříhnout. Moc to bolelo...“ Patrik začal zvyšovat hlas: „Ale co? O co šlo?“ Renata se podívala na Patrika: „Byla jsem těhotná.“

CELÁ JEN TVÁ

Marie Junová, Karlovy Vary, 18 let

Studentka předposledního ročníku Carnotova lycea v Dijonu se zálibou v kvalitní literatuře a filmech.

„Býváme hořcí i zlí, když příliš dlouho a beznadějně po něčem toužíme a o čemsi sníme, zatímco se nám lhostejnost světa vymívá.“ Věra Nosková, Proměny

Obřadní síň osvětlovalo zvláštní tlumené světlo, které mě rozčilovalo, ani vlastně nevím proč. Seděla jsem tam, dlaně složené v klíně, mezi prsty jsem mnula látku svých černých šatů. Před řadou židlí stál vedle malého stolku, na němž byl položen rámeček s černobílou fotografií a kolem ležely květiny, pán z pohřební služby, který odříkával svůj už dávno nazpaměť naučený proslov. Neposlouchala jsem ho, jen jsem očima bloumala po místnosti. Zachytila jsem obličej svého otce, stejně lhostejný, jako asi musel být ten můj. A to přesto, že se jednalo o pohřeb jeho vlastní matky. Věděla jsem, že k ní neměl moc blízký vztah, jako ostatně nikdo z nás. Babička byla dost zvláštní člověk. Ráda trávila čas o samotě a kdykoliv jsme náhodou byli s ní, já, moji rodiče nebo některý z mých bratrů, dávala nám dost jasně najevo, že by byla nejradši, kdybychom co nejrychleji zase zmizeli. S rodiči jsem ji často slyšela se hádat, kdysi mi řekli, že nemá ráda mou matku, protože nesouhlasila s otcovým sňatkem s ní, ale myslím si, že neměla moc ráda ani svého vlastního (a jediného) syna.

„Nepamatuju si, že by mi kdy řekla něco hezkého, že by mě třeba za něco pochválila, když jsem byl malej,“ svěřil se mi jednou otec ještě před její smrtí. „Pořád mě jenom za něco napomínala a trestala, cítil jsem výčitky svědomí, že jsem se jí vůbec narodil. Naopak táta, ten byl skvělej, a když měla máma obzvlášť špatnou náladu a křičela na mě, zastával se mě. Jo jo, táta, ten si toho s ní taky užil, chudák...“

Děda umřel před třemi lety. Jeho pohřeb se dost lišil od toho dnešního babiččina. Sice se konal ve stejné obřadní síni a ten stejný pán měl naprosto identický proslov, ale atmosféra vládla docela jiná. Tehdy jsem viděla svého otce úplně poprvé plakat; a také naposledy. Dokonce i matce se koulely po tvářích slzy, přestože to byl jen její tchán. Dědečka jsme prostě měli rádi, jinak to ani nešlo – ještě jsem nepoznala více bezkonfliktního člověka. Děda se vždy snažil jednat k dobru nás všech. Vzpomínám si, že když jsme s bratry mezi sebou měli jako děti i sebehoupější spory, pokaždé je dokázal nějak vyřešit a usmířit nás. Jen na babičku v tomto ohledu nestačil, její urputnost a tvrdohlavost ho přemáhala. V jejich domácnosti se po léta střídalo úplné ticho s řevem hádek, ve kterých děda bezmocně ustupoval, a babička měla vždy poslední slovo. Když mi otec jednou řekl, že pro něj bylo obrovskou úlevou, když mohl odejít z domova na vysokou, vůbec jsem se tomu nedivila.

Další den jsme jeli do domu mých prarodičů uklidit a probrat věci, které po nich zůstaly. V domě vládl obvyklý nepořádek, který ve mně vyvolával dost nepříjemný pocit, bylo to, jako kdyby se měla babička každou chvíli vrátit, nebo se vynořit odněkud z jeho útrob, a vynadat nám, že na její věci saháme. Zatímco matka si vzala na starosti kuchyň, kde myla nádobí a uklízela kuchyňskou linku, otec se chopil vysavače a důkladně vysával místnost po místnosti a moji bratři skládali knihy, vázy a další věci z obývacího pokoje do krabic, já jsem se zatoulala do babiččiny ložnice. I přes onen sílící pocit, že tady nemám co dělat, mi moje zvědavost nedovolila, abych se neposadila na babiččinu postel a neotevírala šuplíčky jejího nočního stolku.

V prvním šuplíku byly samé léky a ve druhém jsem našla několik brýlí, starý rozbitý budík a náramkové hodinky, které ještě tikaly.

Až třetí šuplík mě opravdu zaujal. Na vrchu se nacházely nějaké doklady, které jsem vyndala, a pod nimi ležely ošuntělé béžové papírové desky, na nichž stálo „J.“. Vůbec jsem nemohla přijít na to, co si do takových desek, nadepsaných jen jedním písmenem, mohla babička ukládat. Vytáhla jsem je ven. Překvapila mě jejich tíha; byly plné papírů, starých a zažloutlých, jak jsem zjistila po bližším zkoumání. Mohlo to být i pár stovek listů. Úplně nahoře leželo úmrtní oznámení, deset let staré. Zemřela jakási Julie Podzemková. To jméno mi nic neříkalo. Podívala jsem se na další list. Byl to ručně psaný dopis, který začínal „Má drahá Helenko“ (tak se jmenovala moje babička) a končil podpisem „Tvá Julie.“ Podívala jsem se na datum v pravém horním rohu. Podle mých výpočtů ho ona Julie babičce poslala dva měsíce před svou smrtí. Zběžně jsem si prohlédla ostatní listy. Byly to také dopisy. Druhý v řadě odeslán zhruba půl roku před smrtí, další osm měsíců. Takhle to pokračovalo dál. S otevřenými ústy jsem sledovala data na všech těch dopisech, bylo to jako let v čase do minulosti. Bleskově se měnily roky. Dopisovaly si úžasně dlouhou dobu! Z netrpělivosti jsem velkou část dopisů přeskočila, abych se mohla podívat na rok, ve kterém byl napsán úplně první z nich. 1952. Rychle jsem se snažila rozpomenout na rok, kdy se babička narodila. Na jejím parte stálo... 1934. V tom roce jí tedy muselo být osmnáct, stejně jako nyní mně. Slyšela jsem, jak na mě volá matka. Rychle jsem všechny dopisy strčila zpátky do desek a desky jsem si dala do tašky. Potom jsem šla matce pomáhat s uklízením koupelny.

Ten večer jsem ve svém pokoji desky z tašky zase vytáhla, vyjmula z nich všechny listy a položila je na stůl tak, aby úmrtní oznámení leželo úplně vespod. Teď jsem se konečně mohla ponořit do celého příběhu od začátku až do konce...

Babička stejně starou Julii poznala na školním zájezdu do hor, který se svou třídou podnikla v maturitním ročníku. Julie tam byla na obdobném turistickém výletu, ačkoliv pocházela z jiného konce republiky. Túry obě třídy často podnikaly společně, a tak se studenti postupně seznamovali. Julii s babičkou ke společné řeči svedla hudba – babička skoro celý život učila hru na klavír na umělecké škole, ačkoliv pro svou přísnost mezi žáky nebyla příliš oblíbená, a Julie byla zase nadějnou houslistkou (z pozdějších dopisů jsem se však dozvěděla, že houslí brzy úplně zanechala). Jejich hovory na tomto výletě zřejmě byly tak poutavé, že se držely vzadu za ostatními a poslední den výletu se spolu ztratily. Přestože několik hodin bloudily po lese, byla jim zima a nevěděly, co s nimi bude, nějakým způsobem mezi nimi přeskočila jiskra. Samozřejmě to nakonec dobře dopadlo, dívky našly samy cestu z lesa a podle ukazatelů došly do penzionu, kde byli studenti ubytovaní. Tam už na ně všichni čekali, včetně bezradných učitelů a strachujících se spolužáků.

Už týden po této příhodě poslala Julie babičce první dopis. Je to naprosto nevině psaní, které líčí jejich společné zážitky v horách, ve kterém se Julie ptá na bližší informace o babiččiny zájmech a také o její rodině a plánech do budoucna. Další dopis babičce poslala za dva týdny, a po dvou týdnech další – tady už se s ní chce znovu setkat. A babička zřejmě nebyla proti. Viděly se hned toho léta, o dlouhých prázdninách po maturitě spolu strávily nejprve pár dnů a pak nejspíš hned několik týdnů, což usuzuji

z toho, že Julie babičce nenapsala žádné dopisy, a o tom létě se později dost často zmiňuje. Nebojím se tvrdit, že bylo jedním z přelomových bodů v jejich vztahu. Juliiny dopisy totiž dostávají na podzim roku 1952 úplně jiný spád, než mají ty odeslané po jejich prvním setkání. „Heleno, myslívám teď tak často na ty překrásné okamžiky, které jsem s Tebou mohla prožít,“ píše Julie, „Před očima neustále vidím Tvůj okouzující úsměv, Tvé rozpuštěné vlasy spočívající na zemi, když jsme ležely v té vysoké trávě na louce u nás za vesnicí.“ Nejvíce mě zarazilo slovo „úsměv“, protože jsem babičku snad nikdy neviděla usmívat se. Bylo pro mě opravdu těžko představitelné, že ona zahořklá stará žena někdy mohla být okouzlující mladou dívkou.

Mezitím, co babička začala studovat na univerzitě, Julie už pracovala jako účetní v malém městě nedaleko své vesnice (v tom stejném, ve kterém vychodila střední školu). To ovšem nebylo překážkou v jejich korespondenci, právě naopak – Julie babičce psala téměř každý týden. Ve svých dopisech jí vyprávěla, co den po dni dělá, vzpomínala na léto, pokládala babičce spousty a spousty otázek a dožadovala se další schůzky. Setkaly se po babiččině prvním zkouškovém období, a přestože spolu nestrávily ani týden, považují toto setkání za druhý zlomový bod v jejich vztahu. První dopis, který po něm Julie babičce poslala, se sice na první pohled neliší od těch, které jí posílala před tím, ale je v něm přeci jen jeden velmi důležitý detail – věta přidaná před podpis. „Miluji Tě, Tvá Julie.“ Udiveně jsem na ni zírala několik dlouhých vteřin.

Vyznání lásky z Juliiny strany jsou nejdřív spíše opatrná, ale poté, co je babička ve svých dopisech zřejmě opětovala, Julie přitvrdila. Jak týdny a měsíce ubíhaly, prosté líčení Juliiny každodennosti se mění v dlouhé milostné dopisy. Pro obě dívky je však hloubka jejich citů poněkud šok. „Nikdy jsem si nepředstavovala, že je něco takového možné,“ píše Julie. „Když mi sestra popisovala, jaké to je, někoho milovat, a ona toho svého opravdu miluje, znělo to přesně jako to, co nyní cítím. Čekala jsem na chlapce, který by tyhle pocity ve mně probudil, a místo něj jsi přišla ty...“. Během babiččiných studijních let dívky ve svých dopisech rozebíraly právě povahu svých citů, společně uvažovaly, jestli se nejedná jen o nějaký prelud, nějaké nedorozumění, ale nakonec, po několika dalších setkáních, došly k názoru, že jejich láska musí být opravdová.

Láska pro ně ovšem neznamenala příchod štěstí. Juliina rodina již byla nesvá z toho, že Julie stále ještě není vdaná, ani nemá žádného přítele. Julie cítila, že je na ni, obzvlášť u rodičů na vesnici, vyvíjen čím dál větší tlak. Jednoho dne už ho prostě neunesla, a začala chodit s jedním ze svých nápadníků, o které neměla nouzi.

Tuto zprávu babička neuvítala s radostí. „Ani nevíš, jak nerada se dozvídám, že Ti to láme srdce,“ píše Julie, „Víš, že to jinak nejde. Nesmíš zapomínat, že doopravdy, vnitřně, jsem celá jen Tvá.“ O rok později ale přichází další rána; Julie babičce oznamuje, že se brzy bude vdávat. To už jim bylo skoro čtyřiařicet. Tou dobou už okolí tlačilo i na babičku, aby založila rodinu. Začala proto chodit s dědou, bratrem své spolužačky z univerzity, poté, co ho několikrát odmítla. Ale zatímco spolu oni dva jen nezávazně chodili, Julie už měla po svatbě a psala babičce dost smutné dopisy, ve kterých se jí svěřovala, jak je nešťastná, jak by nejradši byla s ní, jak se pořád musí přetvařovat a jak se jí její manžel hnusí. „Nesnesu ten pocit, když na své kůži cítím dotyk jeho hrubých rukou,“ svěřuje se, „Musím u toho myslet na tvé jemné dotyky, na něžné polibky.“

On je drsný a nemotorný. Včera v noci jsem se mu v náručí rozbřečela. Když se ptal, co se děje, řekla jsem, že mi není dobře.“ Oznamení o narození dcery přišlo babičce za devět měsíců, krátce po zasnubách s mým dědou.

Dva roky po Juliině dceři se narodil můj otec. Péče o děti a o domácnost způsobila, že si už nepsaly tak často, v průměru přibližně jednou za měsíc. Z Juliiných reakcí na babiččiny dopisy usuzuji, že se jí babička svěřila, že celý její nynější život se jí zdá hrozně umělý, že k manželovi a synovi necítí opravdovou lásku a že je z toho všeho unavená. Velmi výjimečně se stále setkávají i osobně. Zatímco otec zůstal babiččíným jediným dítětem, Julie čtyři roky po první dceři porodila ještě druhou. Ze své každodenní rutiny uniká psaním dopisů, ve kterých sní o tom, že by společně mohly uprchnout... „Co kdybychom třeba hned zítra opustily své muže a děti a někam spolu utekly, daleko od toho všeho, někam, kde by nás nenašli. Řekni, Helenko, proč jen žijeme ve svých domácnostech jako ve vězeňských celách a ještě k tomu v tomhle státě zavřené jako krávy v ohradě?“

Bylo mi ze vší té beznaděje těžko. Jako bych je měla před sebou – dvě mladé ženy, které jsou zmítány vášněmi, které milují, ale nemohou být spolu. Dvě hrdinky tragédie, a jednou z nich právě moje babička. Šťěstí pociťují jen v okamžicích jejich krátkých setkání, a těch je opravdu poskrovnu. Děti rostou, ony stárnou, a z dopisů se třeba místy vytrácí ona vašeň mládí, ale hluboký a nefalšovaný milostný cit zůstává až do samotného konce. O něco častěji se vídají, když už jsou děti dospělé. Pět let před svou smrtí Julie babičce oznamuje, že má rakovinu. To musela být pro babičku opravdová rána. Z Juliiných dopisů z těchto posledních let jsem cítila její fyzickou slabost, viděla jsem její třesoucí se ruku, jak svírajíc pero skládá dohromady poslední vyznání, poslední slova ujišťující mou babičku, že její city jsou stále opětovány. „Vím, že brzy bude toho všeho konec, Helenko,“ píše v jednom z posledních dopisů, „Častokrát vzpomínám, jak jsme byly mladé holky... Všechno je to pryč. Můj život byl takový, jaký být musel, přesto jsem nevýslovně šťastná, že jsem Tě poznala.“

Byl deštivý podzimní den. Znovu jsem si na sebe oblékla svoje černé šaty. Předtím jsem na hřbitově byla jen párkrát, za dědou. Za babičkou jsem šla poprvé.

Byli sice pochováni ve stejném hrobě, ale já věděla přesně, za kým tam tentokrát jsem. Po krku mi stékaly studené dešťové kapky. Prohlížela jsem si malý babiččín černobílý portrét na náhrobním kameni. Ten obličej pro mě nikdy neznamenal nic dobrého, až teď jsem věděla, proč byla babička taková, jaká byla. Cítila jsem obdiv k ní a zároveň obrovský vděk, že jsem se nenarodila ve stejné době jako ona. Pak na mě zavolala Veronika, která se mezitím procházela mezi hroby. Odpověděla jsem, že hned jdu, ale ještě jsem chvíli stála u babiččina hrobu, hlavu plnou jí, Julie a také dědy a otce. Nebýt babiččina neštěstí, nikdy bych se nenarodila. Veronika přišla až ke mně a položila mi ruku kolem pasu.

„Tak už pojď,“ řekla. Naposledy jsem se zadívala na babiččinu fotografii, políbila jsem Veroniku na tvář a odešly jsme.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Pavel Liprt, Karlovy Vary, 50 let

Rád cestuji a toulám se krásnou krajinou, prostě jsem hladový po cestování s nebezpečnou chutí po poznávání světa. O krásě věcí okolních a svých zážitcích si píši na blog povídání.

Nyní jsem zkusil napsat také trochu něco jiného – svoji první povídku.

„Architektura Kutné Hory?“ podivil se student.

„Něco se vám nezdá?“ zeptala se profesorka Dvořáková.

„Jenom, že jsem tam nikdy nebyl...“

„Kdybyste potřeboval, tak vedoucí místního informačního centra je velice šikovná a ochotná paní Jolana, mohu jí zavolat.“

Za teplého březnového dopoledne vystoupil student z autobusu v Kutné Hoře na nádraží. Nemohl si pomoci, to město se mu na první pohled zdálo velice zajímavé.

„Bude se mi tady líbit,“ řekl si pro sebe.

Po cestě do centra minul jeden penzion a uvědomil si, že bude muset možná někde přenocovat. Ale než si něco zařídí, vyhledá informační kancelář. V minulých dnech si několikrát prostudoval mapu města a tak cesta nebyla pro něho složitá. V hlavě mu probleskly vzpomínky na názvy místních památek a zajímavostí, o kterých četl v minulých dnech. Chrám sv. Barbory a jeho les věžiček, věží i oblouků; mohutná Jezuitská kolej; Klášter Voršilek; Vlašský dvůr - místo, kde se razily první jednotné mince českého království; starobylá Ruthradská ulička; původně tvrz a dnešní muzeum Hrádek; kamenná dvanáctiboká kašna na Rejskově náměstí; Kamenný dům, údajně nejkrásnější gotický dům v Čechách; morový sloup a mnoho dalšího. Muselo to být ve středověku velmi bohaté město, když tady postavili takové množství velkolepých staveb. Všemu tomu dění přihlížela svatá Barbora, patronka horníků.

Dnes ale v Kutné Hoře potká člověk více studentů než horníků, i když není městem univerzit.

„Mají také zdejší studenti svojí patronku a potkám se s ní?“ přemýšlí u sochy svaté Barbory, kterou si prohlíží na Komenského náměstí.

Na roh Palackého náměstí přišel za chvíli. Před vstupem ještě otálel a uspořádával si myšlenky. Bude hodně záležet na prvních slovech. Nesmí udělat špatný dojem. Otevřel dveře a vkročil dovnitř. V místnosti spatřil u stolu ženu, která se na něho příjemně usmála. Student na ni zůstal koukat. Byla asi o deset let starší, ale nesmírně krásná. Představila se a podala mu ruku. Student cosi zamumlal a nespouštěl oči z hezkého obličejce. Choval se přesně tak, jak původně nechtěl. Byl to pro něho trochu šok. Nemohl se soustředit na to, kvůli čemu sem vlastně přišel.

„Posílá vás profesorka Dvořáková?“ zeptala se paní Jolana, jakoby si ani nevšimla studentova zmatku. Nabídla mu židli a ptala se, jaká byla cesta z Brna. Místo odpovědi po ní nesměle pokukoval a prohlížel si její blankytně modré šaty. Napadlo ho, že ladí s oblohou nad městem, kterou pozoroval při cestě z nádraží.

S úsměvem se vedoucí infocentra rozpovídala o Kutné Hoře, její minulosti i současnosti a památkách ve městě. Přijal místo u stolu a začal si dělat poznámky, ale existence paní Jolany v jeho blízkosti ho zneklidňovala.

„Jsem vám za vše moc vděčný. Mohl bych přijít zase zítra?“ zeptal se předtím, než se v pravé poledne chystala odejít.

„Jestli vás opravdu tak Kutná Hora zaujala, přijďte si odpoledne ke mně domů prohlédnout knihy, které mám o městě. Bydlím v tom kamenném domě na rohu vedlejší ulice,“ odpověděla a opustila místnost.

Po obědě se šel projít a ve čtyři hodiny stál před vchodem. Zazvonil.

„Vítám vás, pojďte dál,“ uvedla ho do velkého pokoje a vzala mu tašku. Střídmě zařízené místnosti dominovala velká knihovna. Student žasl nad tou spoustou knih.

Paní Jolana vzala jednu knížku a podala mu ji, jakoby ji potěšil jeho zájem. Chovala se příjemně, laskavě a situaci měla pevně ve svých rukou. Na rozdíl od něj. Čím klidnější a vyrovnanější byla, tím si on připadal nervóznější.

S nenuceným půvabem mu navrhla, aby si prohlížel knihy a odešla z pokoje. Jakmile student osaměl, přecházel z jedné strany knihovny ke druhé, bral do rukou tlusté velké knihy, úzké malé knížky i ručně psané poznámky. Ani se mu nechtělo věřit, že má takové štěstí. Dělal si výpisky a nevěděl, co si s takovým množstvím informací počne.

„Můžeme povečeřet,“ ozvalo se za jeho zády. V malé jídelně bylo prostřeno. Křehká, ale sebejistá žena. Byl vděčný za to, že taky u jídla stále mluví. Měl totiž pořád problém se soustředit. Zmohl se pouze na dotaz, zda se po večeři ještě vrátí do knihovny.

„Zůstaňte tady, jak dlouho chcete.“ odpověděla mu. Její blond, středně dlouhé a mírně vlnité vlasy jí rámovaly půvabnou a křehkou tvář, krásně opálený obličej, modré oči a výrazná ústa.

Po jídle se odebrali do salónu, kde byla připravena káva. Byl celý nespokojen. Tato dáma ho fascinovala. Vyhlédl velkým oknem ven.

Paní Jolana si toho všimla a zeptala se: „Nechtěl byste se podívat na noční Kutnou Horu z podkrovního pokoje?“ Nezmohl se na odpověď a tak ho vzala za ruku a odvedla o patro výš. Do ložnice.

„Je tady ticho,“ prohodil. Usmála se na něho, položila svou dlaň na jeho ruku a zeptala se: „Chcete se se mnou milovat?“

„Ano,“ odpověděl potichu.

Ráno se vzbudil v posteli s nebesy omámený i okouzlený. Byla to sice jenom jedna noc, ale měl pocit, že tady prožil kus života.

Následující den se odebrali do kanceláře, kde student zkoumal knihy. Dělal si pečlivě poznámky a lámal si hlavu nad tím množstvím informací. Paní Jolana ho pozorovala celý den s podivným úsměvem. On však byl myšlenkami buď v knihách, nebo u předchozí noci. Běžný ruch v infocentru jakoby nevnímal.

Když tu zazvonil telefon. Uspěl hlas paní Jolany. „Samozřejmě můžete studente přijet, když vás doporučila profesorka Dvořáková. Budu se vám ráda věnovat, jak nejlépe umím a poskytnu vám všechny podklady k vypracování diplomové práce.“

Srdce se mu zachvělo, nemohl se na další práci soustředit. Vstal a upřeně se na paní Jolanu podíval.

„Je něco v nepořádku?“ zeptala se.

„V nepořádku? Asi ne,“ řekl si spíše pro sebe. Nemohl pochopit, co se děje, nohy se mu podlamovaly, musel si znovu sednout.

„Odcházím!“ Řekl po chvíli.

„Už jste práci dokončil? Byl jste tady spokojen?“ s úsměvem se dotázala paní Jolana.

Odstrčil židli, vstal a vyklopýtal ze dveří. Blok se svými poznámkami hodil do nejbližšího odpadkového koše. Chvilí hleděl do prázdna a pak se rozběhl na nádraží.

Sedl do prvního autobusu, který tam stál. Chtěl se rychle dostat co nejdále z Kutné Hory.

HOŘKÝ MEZIČAS

Jana Trhlíková, Praha, 50 let

Narodila jsem se v Praze a pracuji v oblasti školství.

Literární činnosti se věnuji asi pět let.

Za tu dobu jsem se zúčastnila řady soutěží a získala několik ocenění.

Sylva se vrátila z porady a pohnula myší, aby probrala počítač k životu. Zpráva. Ucítla zvláštní nepochopitelné vzrušení, jakoby někdo lusknul prstem a posunul ji v čase o rok zpátky, do podobného prosincového šera. Tehdy se taky náhle protlačilo oknem do kanclu. Uprostřed odpoledne. Útulné, měkké a vánoční. Jenže pak bylo všechno jinak.

Rozechvěle klikla na zprávu. Věděla skoro jistě, že nebude od Aleše. Skoro jistě. Právě v tom byl ten problém. V malinké, nepatrné, zanedbatelné nejistotě. Setinka procenta. Stačila k tomu, aby uprostřed poklidného dne zazněl nečekaně podvrtný tón a struna v ní se znovu rozezněla, schovaná, připravená, hloupá. Spojující tenounké vlákénko. Natahovalo se snad až do nekonečna. A ne a ne se přetrhout.

Oznámení k výkazům práce. Nic víc. Jsi fakt směšná, řekla si v duchu a vypnula počítač. Nejela domů. Místo toho vystoupila z metra a vešla do obchodního centra. Ovanul ji teplý vzduch s těžko definovanou vůní očekávání, lovu i sběratelské vášně. Vyjela jezdícími schody kolem zrudlých leguánů s vypoulenýma očima i voňavých belgických pralinek. Opatrně se rozhlédla. Celé roky se právě tady jejich cesty křížily, samozřejmě, jakoby ani nemohly vést jinudy. Pak se zašmodrchaly. Stejně si ale teď byla jistá, že ho tu potká. Ponořila se do davu, jakoby to byl pořád jejich společný dav. Cítla, že tam někde je, schovaný, ve frontě u kasy, v kavárně nebo před regálem s elektronikou.

Věděla, že dnešek je ten správný den. Den, kdy mu to konečně řekne.

Prošla kolem Potrefené husy. Nenápadně nahlédla dovnitř. Právě v téhle restauraci spolu před rokem seděli. Tehdy na ni padla tradiční předvánoční podrážděnost. Chtělo se po ní, aby byla výkonná, zrelaxovaná a šťastná zároveň. Nešlo to. V jedné chvíli si uvědomila, že si ji Aleš zvláštně prohlíží. Cize, racionálně a zkoumavě, jakoby chtěl něco říct. Na vidličce napíchnutý kousek masa trčel nerozhodně do prostoru. Mlčky ho sežvýkal. Napadlo ji, že by měli radši jít. Dřív než se všechna ta rozmrzelost zhutní, zformuje a skončí to nesmyslnou hádkou. Dřív než se něco stane.

Položil opatrně vidličku na kraj talíře a řekl: „Chci ti něco říct.“ V té chvíli věděla, že ten správný okamžik prošvihla.

„Začal jsem se s někým scházet. Zatím to není nic vážného. Chci ale, abys to věděla.“

Férový mužský. Nebo ne? Nemohla se rozhodnout. Po skleněné stěně se pnula síť světelných řetězů, zářící kapky stékaly neúnavně dolů, na zem ale žádná nedopadla.

„Už o tom uvažuji dlouho, chtěl bych mít dítě,“ řekl tiše a opatrně. Skoro ta slova šeptal. Snad doufal, že ji tím ochrání, nebo sebe, že ztlumený hlas utlumí i následný výbuch. Drtivá vlna se opravdu zvedala postupně, vteřinu, dvě to trvalo, než k ní dolehla, než ji zavalila, jak dusivý chumel žhavého plynu. Převalil se přes ni, roztavil ji. Zbýl jen stín, žalující stín obtisknutý na zdi.

„Myslela jsem, že děti nechceš,“ řekla co nejkliidněji.

„Taky jsem si to myslel.“ Slova zanikla v hučení kávovaru. Byl za to rád. Stejně nebylo co dodat.

Věděla, že to někdy může přijít. Někdy. Plastické slovo. Můžete ho natáhnout do nekonečna. Nebo taky ne. Pro Sylvu už žádné „někdy“ neplatilo. Jedno dítě už s bývalým manželem měla a další mít nemohla. Složitý porod. Krvácení. „Tu dělohu jsme vám museli vzít,“ řekl tehdy doktor nekompromisně. Aleš se tvářil, že mu to nevadí. Jenže to už je dávno.

„Takže konec,“ pokývala hlavou. Statečně, hrdě a nad věcí. Nic jiného jí stejně nezbývalo. „Mezi námi se zatím nic měnit nemusí,“ opravil ji trošku podrážděně, jakoby to nepochopila.

„Zatím?“

„Zatím to není nic vážného,“ zopakoval úplně prostě.

„A až bude?“

Zatvářil se, jakoby položila zbytečnou otázku.

„To si představuješ, že budeme dál fungovat spolu a ty si zatím v klidu rozmyslíš, jestli si s tou druhou máš pořídit dítě?“

„Nemusíš být hned tak protivná,“ řekl vyčítavě.

„Nejsem protivná, jen to chci pochopit.“

„Když to stavíš takhle,“ povzdechl si, jakoby to nepřípadně zamotala, jakoby to byla ona a její logika, které všechno ničily, celou tu bezchybnou konstrukci, která by mohla docela dobře fungovat nebýt toho hloupého, nepřípadného štourání.

Vytáhla peněženku. Chtěla už být pryč, samostatná, oddělená, z dosahu tohoto všeho, někam se schovat, zalézt, nechat vyublat smutek a zklamání a v klidu zjistit, co z jejího života vlastně zbylo.

„Já to zaplatím,“ řekl uklidňujícím tónem. „Chtěl bych tě zase co nejdřív vidět.“

Připadala si jako v blázinci. Dostala kopačky a zároveň ne. „To přece nemá cenu,“ odpověděla opatrně.

„Nechci tě ztratit. Nechci, abys zmizela z mého života.“ Znělo to nádherně. Vyznání lásky. Jen na špatném konci vztahu.

Zavrtěla hlavou.

„Opravdu bych tě chtěl vidět, hned jak to bude možné, hned jak to zvládneš,“ dodal měkce.

Rozuměla tomu. Stačí, když se smíří s tím, že bude ta DRUHÁ. Možná i TŘETÍ nebo ČTVRTÁ. Lákavá nabídka. Kolik potenciálních matek asi potřebuje otestovat? Znovu zavrtěla hlavou.

- - -

Všechno nejlepší k svátku. Nechceš někdy zajít na kafe? Stálo v e-mailu. Znělo to cudně a opatrně. Testoval, sondoval. Nevěděla, co odpovědět, už si pomalu začínala zvykat, že je pryč. Vyšuměl z jejího života.

Počkala. Hodinku, dvě, tři. Nakonec odepsala, taky cudně. Tak někdy můžeme dát kafe. Nevěděla, jestli to opravdu chce.

Přinesl igelitku plnou drobností. Uklidil byt. Vysmýčil. Představila si, jak s taškou šmejdí po poličkách, vybírá zásuvky, zametá stopy, zahazuje. Aby po ní nezbylo vůbec nic. Nahlédla dovnitř, bylo tam i krajkové prádlo, které jí dal, i památeční hrneček. Všechno. Díval se na ni se zájmem. „Moc ti to sluší,“ řekl.

„Jo díky,“ usmála se. Slzy se jí podařilo zadržet.

- - -

Ozýval se pak občas. Nepravdělně. Pokaždé, když si už myslela, že je definitivně konec, přišla zpráva nebo esemeska, jakoby vytušil, že se jeho obraz z její hlavy vytrácí. Možná se bál, že na něj Sylva zapomene dřív než on na ni.

Jestli jsi na mě nezanevřela, moc rád bych tě zase viděl, napsal před třemi měsíci. Četla tu zprávu mockrát, pokaždé jinak, přemýšlela co vlastně znamená.

„Jsi krásná. Myslím to vážně,“ řekl pak, když se setkali. V očích mu jiskřilo zvláštní světlo. Touha.

Měla radost. Škodolibou. Bolavou. Dobře ti tak. Jsem krásná a budu krásná.

„Připadám si hrozně sám. S tou holkou mi to nevyšlo, byli jsme každý jinde,“ řekl smutně o první kandidátce na matku. „Vlastně jsme se rozešli.“

Nejspíš právě tohle byla ta správná chvíle, ukázat porozumění, nechat ho vyplakat na rameni. Nebo se pomstít, svést ho a pak opustit. Obnovit rovnováhu.

„Dáš si se mnou víno?“ Zeptala se. Celou noc spolu zapíjeli smutek. Ten společný i ten, co si v sobě nese každý zvlášť. Když zavřeli, přesunuli se do klubu a pak ještě do blízkého baru. Moc si toho nepamatovala. Ráno se probudila, u něj v posteli. Připadala si zvláštně, jakoby se ocitla na neznámém území, mimo vymezená pravidla. Nevěděla, jestli se tím něco mění. „My k sobě stejně nějak patříme, vid? Ozvu se ti, co nejdřív,“ políbil ji u dveří a podal jí kabelku.

- - -

Neozval se tři měsíce. Ticho mezi nimi trčelo, nedokončeně. Mohlo to znamenat cokoli. Představovala si, jak se osaměle trápí, topí se v depresích, opíjí po barech, chatuje na seznamkách, i jak spokojeně hladí břicho neznámé těhule. Myslela si, že se pomstí. Místo toho se jí zažral pod kůži, tak jako nikdy. Proč, když chceme zranit druhé, zraníme nakonec hlavně sami sebe? Styděla se, snažila se zapomenout. Její duše se třepotala, svrběla, kroužila na místě. Sverpě. Naivně. Pořád znovu a znovu řešila ten otazník. Viděla ho teď úplně všude, obklopená skleněným bludištěm a tisíci blyštivými zrcadly. V každém z nich se odrážel alespoň malinký kousek z něj.

- - -

Měla nutkavou potřebu mu zavolat, ať už jí nevolá. Jenže on nevolal. Nepsal. Vůbec. Bzučel jen v její hlavě, jak imaginární dvojče, které se nedá vypnout.

Procházela teď centrem nazdařbůh. Prohlížela si obličej, jeden za druhým. V duchu si je odškrtávala. V Hervisu na ni vykoukl plakát. Předvánoční slevy. Zadívala se tím směrem. A pak ho uviděla. Opravdu tam byl. Skutečný. V ruce držel lyžařskou bundu a zálibně si ji prohlížel. Ohnutý, se skloněnými zády a povoleným břichem nevypadal zdaleka tak dobře, jako v jejích představách. Opatrně se rozhlídla. Byl sám. Blížila se k němu, slzy v očích, měnil se v rozmazaný flek. Otřela je a koketně se na něj usmála.

„Ahoj,“ protáhl překvapeně. „To je ale náhodička. Moc rád tě vidím. Chtěl jsem ti napsat k ježíšku a zase tě někam pozvat.“ Znělo to upřímně. Jako už mockrát.

„Taky jsem ráda, že jsme se potkali. Už dlouho ti chci něco říct,“ odmlčela se.

„Už mi prosím nevolej ani nepiš. Nikdy.“ Znělo to mnohem zuřivěji, než chtěla. Zraněně, bolavě. Nechtěla se tak odkrýt.

„Nikdy?“ Zeptal se překvapeně. „Nevěděl jsem, že to tak prožíváš. Nechtěl jsem ti ublížit. Jen jsem prostě nevěděl, co chci,“ pokrčil rameny. „Ani teď to nevím, ale to už je asi jedno.“ Nejistě přešlápl na místě a odložil zpátky tu bundu. Spojující vlákno se trhlo. „Promiň,“ řekl nakonec.

Dívala se za ním, jak nejistě odchází, mizí v davu. V její duši byl klid a mír.

NOVINOVÉ TITULKY

Barbora Sofková, Brno, 32 let

Hotelová recepční z Brna.

Zavřu oči a poslouchám: psí štěkot, dětský smích, lidské hlasy, tramvaje, auta v dálce. Je toho víc, voda v kašně hned za mnou, vítr a písek, cizí opatrné kroky. Jdou mým směrem, ale jakoby nechtěly rušit. Slyším svůj dech, puls, začínám si myslet, že slyším i sluneční paprsky. Je jeden z prvních letošních teplých dní, období, kdy slunce ještě svítí dost nahlas. „Zdravím slečno, můžu se zeptat? Mám takový problém, mně se stalo...“ Jistě, chápu. S tím si jdi klidně třeba někam jinam, ani se nenamáhej dokončit větu. Nemám nic, o co bych se s tebou chtěla dělit. Nemám žádné peníze ani cigarety na rozdávání, nechci si povídat. Fakt mě nezajímá, že potřebuješ na lístek na vlak, stejně jako jsi potřeboval včera, předevcírem i před půl rokem. Protože ve skutečnosti vlakem nejedíš. Ale jestli chceš, můžeš něco dát ty mě, třeba zrovna tu cigaretu. Docela bych si zapálila. A nějaký drobaký na kafe... Ovšem úplně nejlíp uděláš, když mi dáš pokoj. Hned. Víš, co bych ti nabídla? Mýdlo. A vodu a ručník. A zubní pastu s kartáčkem na zuby. Jak vy lidi můžete tohle vydržet? Nahlas neřeknu ani slovo, jen odmítavě zavrtím hlavou a z novin složených v klíně postavím na půli cesty mezi mnou a unaveným, špinavým starcem pevnou hradbu. „Promiňte, nechtěl jsem obtěžovat...“ Snažíš se ve mně vyvolat soucit? Lítost? Výčitky? „V pohodě“, usměju se, celkem mile, jak se domnívám. Jenom prosím tě už běž.

Je hinduistický guru mrtvý, nebo medituje? Strážník v Praze si hrál s pistolí, jedním výstřelem zranil tři kolegy. Ztracený Boeing společnosti Malaysia Airlines se stále pohřešuje. Jaké je uvědomit si, že zbývá jen několik posledních vteřin? Několik posledních nádechů a výdechů, posledních zmatených, nesouvislých myšlenek? Před očima ti proběhne celý život jako ve zrychleném filmu. Vzpomeň si, jak tě táta učil jezdit na tříkolce, jak jsi se ve škole popral s kamarádem a pod stromeček od Ježíška dostal Lego. Vybaví se ti první láska, snad i druhá a třetí, ale určitě ta poslední. Chceš jí poslat vzkaz. Taky dětem. Je na to vůbec dost času? Myslím, že tyhle ty vysvětlivky na konci normálně nikdo moc nečte, ale poslední předsmrtná esemeska od pasažéra sestřeleného letounu? To by byla senzace! Všechny noviny na světě by ji otiskly, několikrát. S ohledem na to je rozumnější napsat: „Zlato, všechny vás strašně miluju,“ nebo raději něco jako: „Jezte zeleninu a mějte se rádi“? Bojuje v takové chvíli člověk o život, nebo se smíří s nevyhnutelným? Je pravda, že během pádu lidé umírají na srdeční selhání a tak vlastně nikdy nedopadnou? Že i ve snu se vždy vzbudíte dřív, než se vaše tělo dotkne země? A sebevrazi před skokem odkládají brýle, aby je neporanily v obličejí? Nejspíš je, kdesi jsem o tom četla.

Podpálila muži penis a vzňal se celý dům. Muž z Ruska vypadá jako ptakopysk. Daniel je pohodář, Martínek nemusí cizí lidi, říká maminka paterčat. Ve Spojených státech našli virus hloupuť. V rakouských Alpách se při sjezdu divoké řeky utopil český kanoista. Bylo mu 35 let, zůstala tu po něm žena a malá dcerka. Tak trochu jsem ho znala. Vlastně sedím na lavičce v parku nedaleko místa, kde žil. Což není nic zvláštního, my se tady tak trochu známe všichni a nic nemáme daleko. Zkousím si představit, jak se v jeho bytě schází pozůstalí, rodina a nejbližší přátelé. Někteří si ještě nestačili uvědomit, co se stalo a jak strašně definitivní jeho smrt je. Snad k nim to poznání přichází právě teď.

Na některé z nich – bohužel nebo bohudík? – jeho tíha nedopadne, prostě zůstane viset v prostoru kdesi nad jejich hlavami, jako obrovský žulový kvádř a bude hrozit zřícením, ke kterému dojde později. Anebo taky ne.

Ukázali se i tací, co jsou jen zvědaví. Přitáhl je gravitační vír proudící z centra tragické události: „Věřila byste, co se všechno může stát? On umřel! Píšu to v novinách. Prý i na internetu. No přece takovej ten mladej kluk tady od vedle, pani Nováková. Tichej, pohlednej, s tou sympatickou ženou tmavovlasou. Takový neštěstí. Nepůjdem se podívat?“

Taky bych chtěla zažít drama. Třeba aby někdo umřel. Pohřby, svatby, křtiny. Samozřejmě, stejně jako každého i mě tohle už někdy dřív potkalo. Jenže je to tak dávno, jako by to prožil někdo jiný. A vlastně ano, tehdy jsem to ještě nebyla já. Nebo možná byla víc, než jsem sebou teď. Každopádně je to strašně daleko.

Třeba ty holky támhle: jediný pohled na ně a pochopila jsem, že v květovaných šatech by byl můj život lepší. O něčem živě diskutují. Něco - jistě závažného - řeší. Řešit věci je potřeba. Když se hodně snažím, dokážu zachytit pár slov: „...hrozná kráva, zodpovědnost, blbý, nezavola? Lattéčko... normálně fakt... obsah, forma, inspirace... takový jako moc pěkně modrý, spíš do zelena...“ Nedává to smysl. A nejspíš by to nedávalo smysl, ani kdybych slyšela všechno. Jako pokaždé, kdy poslouchám rozhovory lidí, co mi od pohledu připadali zajímaví, jsem zklamaná. A stejně bych jim ráda rozuměla. Neseděla bych tu sama, ale s nimi. Vlasy bych si ostříhala, jako je mají ostříhané ony. Používala bych přesně tak červenou rtěnku. A tuhle tu divnou kabelku, co ladí s divnýma botama, bych si koupila. Studovala bych sdružené uměnovědy nebo marketing v kultuře a říkala věci jako: „A přesně vo tomhle ten život je.“ Snila bych o stěhování do Prahy. A kdybych chtěla něco úplně nejvíc extra, pořídila bych si klobouk.

Vždycky jsem si přála nosit červenou rtěnku. Mít pihy a jemnou pleť, zelené oči, malá prsa a štíhlé nohy, mezeru mezi předními zubama a rovnátka. A brýle. Vždycky chci, co nemám.

Návštěvníci parku se mezitím proměnili. Rodiny s dětmi jsou pryč, je tu víc psů, víc dospělých, víc křiku, alkoholu, vůně tabáku a tráv. Rozsvěcují se lampy, zbytečně, zatím ještě je dobře vidět i bez nich. Tady se někdo snaží vyšplhat na památník padlým hrdinům, o kousek dál rozeznávám milenecké dvojice. Támhle ten kluk bude asi taky blbej, přinejmenším nemá absolutně vkus na ženský a ta jeho holka má děsnou prdel. Asi jim to nevadí, milujou se.

Zavřu oči a slyším psí štěkot, smích, hlasy, z blízké hospody zní pitomá hudba a o kousek dál zpívají a tančí cikánský děcka. Zavřu oči a na chvíli nemyslím skoro na nic. Jen jak je zvláštní, že tady se ještě zamilovaní drží za ruce, o kousek dál se někomu po ztrátě milované osoby hroutí svět a já? Mně už začíná být trochu chladno.

PRACOVNÍ BOTY

Richard Hrdý, Karlovy Vary, 40 let

Básník – zámečník.

„Tak dnes tedy naposledí!“ Otevíral dílenská vrata a šouravým krokem si to zamířil směrem na šatnu. Bylo to poprvé, kdy tam byl první. Ze zásady nechodil včas, chodit o sedm minut déle bral jako určitou formu chování. Otevřel dveře od skříňky, která zavržala božské: „Óm óm óm“ a pohlédl na pracovní oděv.

„Ukažte nadřízeným, že jde něco rychleji, a rázem toho děláte dvakrát tolik. Simulovat práci je sice příšerný, ale zvedat normy je to nejhorší! Na obyčejnej lid musí bejt přísnost, říká vrchnost, jinak se to nedá. Člověk zvlčí, a vždyť to znáte, vlk v rouše beránčím, ale ať si to zkusí celý život dřít.“

Náhle se mu vyvalily obrovské slzy. Stékaly do pracovních bot, ve kterých strávil většinu života, a teď jim vyprávěl svůj příběh:

„Desítky jsem vás okopal, prošlapal, prochodil, ale dneska, dneska je to naposled, zejtra už budu v důchodu. Proto jsem přišel o půl hodiny dřív, abych se rozloučil, vždyť je to jako rozvod v den zlaté svatby. Všechny, všechny do jedné jste mi smrděly, aby ne, když mi nohy rostou z prdele. Proto jsem si pro vás na dnešní den připravil něco vyjimečného.“

Chvějící se rukou rozžehnul zápalku a na okamžik ji přidržel pod svazkem vonných tyčinek. Poté, co vzňaly, je svým dechem opět uhasil, aby vydaly utajenou vůni doutnání.

Pln dojetí je uložil na spodek pracovní skříňky, polepené obrázky modelek, jejichž sexappeal vyčichnul před čtyřiceti lety, popsané zapomenutými telefonními čísly, vulgárními vzkazy od kolegů a zabouchnul plechová dvířka, která zaklapla jak víko od rakve. Skrze spalovací komoru proniknul neutěšenými místy voňavý dým.

Při odchodu se otočil.

„Žil jsem ve vás rád a nikdá jsem se za vás nestyděl,“ pronesl chvějícím se hlasem.

Odpovědí mu byla uklidňující vůně.

Když se dostavil na osobní oddělení pro zápočtový list, jeho nadřízený se usmíval. „To se ale mýlíte, pane Bezový, že dnes končíte. Právě nám to ekonomický úsek spočítal. Ty vaše pozdní příchody! Čtyřicet sedm let krát sedm minut. Odečteme-li dovolenou, státní svátky, pracovní neschopnost, dělá to suma sumárum osm měsíců, třináct hodin a dvacet tři minut, odpočítáme-li Vám dnešek, kdy jste ukázal, že umíte přijít i dřív. To víte, na obyčejnej lid musí být přísnost! Vidíte?!“

„Osm měsíců, čtyři dny, sedm hodin a dvacet sedm minut, když budu chodit dýl o devět minut. Osm měsíců, čtyři dny, sedm hodin a dvacet sedm minut ve voňavých pracovních botách.“

Opakoval si stále dokola ubíraje se pomalým krokem na šatnu s náhle nabytým štěstím.

PŘÍŠTĚ URČITĚ

Kamila Kysučanová, Loštice, 44 let

Ráda pozoruji, co se kolem mě dokola děje a pak to s radostí druhým vyprávím.

Karel T. šel z práce domů a myslel na to, co se ještě musí stát, aby se konečně cítil šťastný. Byl si přece tak jistý! Že až usedne do křesla šéfa technického oddělení u nich ve firmě, tak že to přijde. Ten blažený pocit jisté vnitřní spokojenosti, která naplní jeho duši a pozmění fungl život okolo. Pod sebou měl teď obě kanceláře rýsovačů a plánovačů, bylo to přesně tak, jak o tom už nějakou dobu snil, jenže v práci teď neměl čas na nic jiného -než na tu svou práci, kterou si často přibalil i s sebou domů. A stejně se v jeho životě v té věci nepohnulo jaksi vůbec nic.

Když se rok s rokem sešel, Karel T. v sobě cítil ještě větší tíhu jakéhosi nedostatku, který ho žral ve dne a taky v noci. To se pak probouzel z pocení a vystrašený z té hrozné představy, že umře a život si vůbec neužije. Cítil se často divně. Tak nějak odcizeně sám sobě nebo co. A spokojenost, která se zdála být už tak nadosah, se mu zase kamsi vzdalovala.

Karel T. přišel domů a jen co odemkl dveře, ovanul ho těžký vzduch přetopeného domu a k němu ještě smrad z cukroví. Žena rachotila v kuchyni a představa, že se opět roztahuje s válem a plechy na stole, mu pokazila náladu. Kdyby to bylo na něm, Vánoce by zrušil.

Rozsvítil v chodbě. Synova bunda, co stála majlant, se válela po zemi a na ni ležel černý labrador. Hekal s jazykem ven a tloukl ocasem o zem.

„Brete! Padej!“ vyhnal psa z místa. Pak shrnul nohou rozházené boty na jednu stranu, odložil si a vešel do kuchyně.

V rychlosti zhltl párky s křenem. Teplého cukroví, co mu žena podstrčila, se ani nedotkl a přemístil se na pohovku vedle v pokoji. Hned na to se u něj objevil devítiletý syn a chtěl vědět, jestli s ním může ve čtvrtek počítat.

„Tati přijdeš mi fandit?“ vyzvídal chlapec v pyžamu a očka mu přitom zářila. Karel T. odpověděl, že uvidí. A když už nic dalšího neřekl, chlapec mu vlezl na klín a s nadšením mu přeříkal svůj den. Karel T. poslouchal na půl ucha. Nešlo mu na rozum, že takové maličkosti stačí synovi, aby měl radost. Dceru ten večer Karel T. neviděl. Byla nejspíš zalezlá ve své komnatě, ale měl za to, že kdyby se něco dělo, žena by mu to určitě řekla. Hned jak Karel T. tu noc v domě osaměl, šel do koupelny, napustil si vanu a zalezl do ní až po krk. Tohle měl nejraději. Stačila chvílka, aby se myšlenky rozutekly, mysl se projasnila, a v popředí se objevilo něco jako soukromé plátno, na které si promítal, jak to bude jednou jiné, lepší a radostnější a jak na všechny bytosti okolo bude milý a příjemný. Ještě před tím mu však na mysl přišli lidé, na které ten den neměl náladu. Taky syna mu bylo líto, že ho tak odbyl a své ženě, že opět nedokázal říct něco hezkého. Zasloužila by si to. Ona i ti všichni ostatní....A někde v hloubi duše se všem omlouval. Sám sobě pak v té vodě sliboval, že příště už se zachová jinak. Líp.

Minulo pár dní a Vánoce se přiblížily na dosah. Karel T. se v práci nezastavil. Tu stavbu mostu přes řeku měli už týden v kapse. Byla to další z jeho výher, pod kterou se podepsal. Jenže k malé oslavě s kolegy se ten den nepřidal.

„Až bude stát, tak si připiju....“ a myslel na to, kolik práce ten most vezme. A bez nálady zapadl k sobě.

Pokaždé než zamkl dveře kanceláře a vyrazil domů, stačil se rozčílit hned několikrát. Všechno, jakoby se vždycky spiklo proti němu. Jako třeba dneska. Mimo jiné, taky Vejvoda z obchodního. Nasliboval razítka, jenže skutek utek.

„Karlíkůůů, první týden v lednu ty razítka na těch svých lejtrech máš! To ti slibuji!“ povzbuzoval jeho zamrzlou tvář obézní Vejvoda. Jenže Karel T. nemohl zaklapnout složku s projektem, co byl uvnitř, a sklidit ji na konci roku ze svého stolu.

Když mu na mysl přišla matka, zavolal ji a pozval na Štědrý den. Ale jediný, čeho docílil, bylo, že se naštal. „Mami, na Vánoce přece nechceš být sama!“ Jenže matka chtěla.

A to mu taky řekla.

Vyběhl na ulici těsně před druhou a na rohu, co stojí divadelní kavárna, si dal svíčkovou s pěti knedlíky. Chutnala mu. Jenže z patky tmavého masa, kterou si nechal na konec, trčela bílá vlákna loje. Naštvaně vstal a odešel. Po cestě do kanceláře mu pak jeho vlastní žena sdělila, že to nestíhá, takže teplá večeře nebude a uzené koleno od řezníka, co bylo v plánu na sobotu, že taky nepřinese. Karel T. opět cítil to, co vždycky. Tíhu v hlavě a horký nával, co se roztahoval v tajemných hloubkách hrudníku.

Když později dokončil práci, vypl počítač a rozjel se na basket svého syna. Stihl posledních pár minut. Chlapec teď skákal v kruhu s ostatními a křičel vítězný pokřik. Z jeho uříčené tváře se na něj smála nefalšovaná radost. Jenže Karel T. se tvářil jinak. Tak nějak zklamaně.

„Kam ses cpal?“ zeptal se v autě svého syna. Ten měl plnou pusku hamburgeru a tak jen pokrčil rameny. Odras jeho nezájmu viděl Karel T. v zrcátku. Což ho vytočilo.

„Příště, rozumíš, příště musíš, naznačí pohyb na jednu stranu a vystartovat na druhou. Tím zmátneš soupeře a dáš koš! Jasný?“

Když chlapec polkl, pyšně prohlásil: „Tatíí! Vždyť jsem dal...asi čtyry....a jednu nádherou trojku!“ Karel T. nic z toho neviděl: „Příště, prosím tě, víc přemýšlej! A já budu snad taky šťastný...“ povzdechl si spíše pro sebe.

V autě od té chvíle nastalo ticho.

Pár dní přešlo ve stejném duchu. Karel T. neměl na nic a nikoho náladu. O víkendu se pak i s rodinou rozjel do termálů dolů pod Vídeň. Jak jsem už řekla, do Vánoc zbývalo pár dní, takže lidé někde vesele nakupovali a tak, a v bazénu posedávalo jen pár místních. Karel T. věděl, že by měl mít nějakou radost. Aspoň ždibek z ní. Že bazén je tu vlastně celý pro něj. Na tu chvíli se přece tak těšil! Teď tu byla, jenže Karel T. se děsně nudil. V tom liduprázdném bazénu, co právě byl.

V úterý večer se se svou ženou vypravil na divadlo. Dcera byla členkou amatérského souboru a Vánoce byly příležitostí jako stvořenou, aby se předvedli svým rodinám a známým.

Karel T. s napětím sledoval jeviště. Postavy a ty role, co měly. A nemohl se dočkat své dcery. V duchu byl na ni pyšný už teď. Protože jeho by tam nikdo nedostal.

Když se dcera objevila, ztuhl a nebyl schopen slova.

„...ehm....to bude celý večer...ehm....pes?!“ šeptnul nervózně Karel T. své ženě do ucha. Hlava, co k ní to ucho patřilo, přikývla. Karel T. měl pocit, že se mu to zdá.

Hned, jak divadlo skončilo, naložil Karel T. ženu a dceru a vyrazili osvětlenou ulicí města.

Asi minutu byl Karel T. zticha a pak vybafl:

„Tos trávila všechny ty večery jen kvůli tomuhle? Abys lezla po čtyřech a válela se pod stolem jako ...jako pes...?“

„Ale tati! To není o tom, jakou roli mám, ale co mi to hraní dává, ten prožitek z toho všeho, z těch lidí, co jsou tam se mnou a tak, víš?“

Karel T. pohlédl pátravě na sedadlo vedle, na svou ženu. Ta se na něj hezky usmála.

Tu noc usínal Karel T. špatně. Kdesi v dáli, ve své mysli, viděl sebe, ale uvnitř to byl někdo úplně jiný - veselý a spokojený, žena a obě děti tam taky byly, jeho matka a pak připlul Vejvoda a všichni společně vypadali tak šťastně.

Karla T. opět zahltil ten známý záblesk mírumilovnosti a radosti k životu.

„Takhle si to přeji...“ hlesl svým vnitřním hlasem i s tou něžnou opatrností, aby to něco „hezkého“ v sobě nevyplašil.

A někde v hloubi duše si tolik přál, aby se ráno probudil a zůstalo to v něm. To si moc přál. Jen nevěděl, jak to udělat.....

SEDMNÁCT MINUT K DOBRU

Teodor Kravál, Locket, 23 let

Teodor píše a nemluví, proto je překvapující, že si zvolil pseudonym Kravál. Píše básně, co nejsou básně, komiksy-nekomiksy a vydává vše za povídky.

Jmenuju se Dallas. Jako ten pitomej seriál. A něco vám hned na začátku musím říct. Jsem postava z povídky. V tý povídce ale moje jméno nezazní. Proto jsem vám ho asi taky řekl jako úplně první věc. Jsem číšník. Teda, v tom příběhu jsem číšník. Teď vás asi napadlo, proč by o mně někdo chtěl psát. O číšníku Dallasovi... A taky nechtěl. Ten příběh není o mně. Je to totiž strašná sladárna o tom, jak nějaký oškliváček užene krásnou slečnu Bellasignu, protože, ačkoli má dvě brady, má dobrý srdce. A celá ta tragédie tkví právě v tom, že na těch několika stránkách maj všichni tak nějak dobrý srdce. A to hlavně já. Já totiž nezištně pomáhám oškliváčkovi v nejdůležitější scéně, která se odehrává nějak takhle:

Bellasigna přijde do de Allende (tak se jmenuje podnik, kde pracuju – teda ne doopravdy), sedá si, jak jinak, k nejomantičtějšímu stolu pro dva v sále před francouzský okna, skrz který má překrásnej výhled na bůhvíco, přejetím dlaní se pokusí srovnat perfektně nataženej ubrus a než se stačí svýma kouzelně nádhernýma očima rozhlídnout kolem, aby mohla docenit skvostné žluto-oranžové tapety s motivy velbloudů, přistupuji já (číšník).

„Vítám vás v de Allende. Budete si přát něco k pití?“

Bella se na mě rozkošně usměje, pozvedne nepatrně pravou ruku směrem ke mně a skoro až zašeptá:

„Děkuji, ještě na někoho čekám.“

Posouváme se dále v čase a uvnitř restaurantu moje kolegyně právě umravňuje pánskou společnost na šestce, protože jejich křik a především bouřlivý smích obtěžuje ostatní hosty. Bellasigna je nevnímá, avšak sedí již ne tolik líbezná před skoroprázdnou sklenicí červeného vína a směrem ke dveřím se ohlíží jen v několikasekundových intervalech.

A teď to přijde!

Přistupuji ke stolu připraven jí utěšit a poskytnout svůj ráno vyžehlený modrý kapesník (o tom se však text nezmiňuje).

„Nějaké přání?“

„Asi ne, děkuji,“ odvěťí smutně po chvílce zamyšlení.

Číšník odchází (dělám, že odcházím).

„Snad jen...“

Číšník se vrací (nemám to daleko).

„... víte, kolik je hodin?“

„Ano, jistě,“ pohlédnu na své zápěstí, „je právě osmnáct hodin, čtyřicet čtyři minut.“

„Vážně? Tak vás poprosím ještě merlot. Děkuji.“

Vidíte?

Vidíte?!

Aha! Pardon. Nevidíte.

Ono totiž vůbec není osmnáct čtyřicet čtyři. Ale je devatenáct nula jedna a Bella tu na něj čeká už hodinu a pět minut. Víím to přesně, protože ve chvíli, kdy vkročila do restaurace, jsem se rychle podíval na hodinky a pohrával si s myšlenkou, jak našim dětem za pár let povím přesný datum a čas, kdy jsem jejich matku poprvé spatřil, což je zcela jistě ohromí.

Chápete?

To všechno autor. To on mě donutil lhát!

A proč?

No, to už vám zřejmě došlo, že ano... Jen co si Bella sotva cucne ze své druhé sklenice, amant dorazí i s kyticí nějakých smradlavých kytek. A co dělám já? Nesu jim vázu a jídelní lístek. A dělám to pokaždé, když ten škvár někdo čte! A proto tu taky teď tak supim.

Vždy, když k ní poprvé přicházím, bych jí nejraději řekl, že je ta nejkrásnější žena, co jsem kdy viděl a že ji učiním tou nejšťastnější na světě, pokud se mnou odejde, což by na ní mělo v tomhle braku bez problémů zabrat. A jak se pak blížím k jejímu stolu a cítím vůni jejího parfémovaného laku na vlasy, jsem jako omámený a na jazyku převaluji slova svého vyznání. A už u ní stojím...

„Vítám vás v de Allende. Budete si přát něco k pití?“

Ne!

Ne!

Ne!

Já... já nechci!

Já sakra nechci!

Prostě to nejde. Já nikdy nemůžu říct víc.

Ale to všechno autor!

Tak mě napadá... Možná by tu byla možnost... Ale ano... ano... Co kdybych já... Co kdybych neřekl vůbec nic? Prostě k ní přijdu a nic. Zkusím mlčet. A budu mlčet, dokud to půjde a dokud autorovi nedojde, že mám na srdci něco jiného, než ten blábol, co si vymyslel. A až to pochopí, tak moji postavu přepíše a já získám Bellu napořád. Ano!

Bellassigna vkročí do de Allende, sedá si k tomu romantickému stolu u oken, a já už k ní spěchám a přehrávám si svůj pečlivě připravený plán. Nesmím nic říct. Nesmím nic říct. Nesmím vůbec nic říct. A jak jdu po hnědém prošlapaném koberci po cestičce mezi stoly, osvětlené žlutým, teplým světlem lamp, na maličkou chvíli jsem jakoby ztratil nit. Ale hlavně nesmím nic říct.

A už u ní stojím.
A jsem v klidu.
Nic neříkám.
Polkl jsem.

Jenže nikdo nic neříká. Já to asi opravdu dokázal. Zastavil jsem děj!

„Vítám vás v de Allende...“
Sakra! Uklouzlo mi to!

„...Mé jméno je...“
No, to snad ne! Ono to vyšlo! Dallas! Jsem Dallas a miluju tě! Ty mě ještě
neznáš, ale já tebe už dlouho! A dokážu... můžu tě učinit nejšťastnější ženou na světě!

„...Maggie. Budete si přát něco k pití?“

Co?

Cože?
Počkejte...

Po-počkejte. Slyšeli jste to taky?
Tak moment! Někdo mě chce...

ŠTĚDREJ DEN VE ČTVRTÝ CENOVÝ

Martin Biben, Pardubice, 48 let

Novinář, který ve volném čase píše povídky.

Pěšky se po břehu Labe pomalu vracím k městu. Užívám si, jak kvůli paprskům, který jsou těsně nad obzorem, musím mhouřit oči. Na louce u koupaliště začne slunce mizet. Hned se ochladí. Jenže domů se mi nechce.

Restaurace Na Rychtě je vklíněná mezi první rodinný domy tak nenápadně, že by ji šlo minout. Byla by to škoda. Uvnitř se svítí, u stolů sedí pár hostů. Cedule s otevírací dobou vypadá, jakoby Vánoce ani neexistovaly. I v úterý čtyřicátýho mají otevřeno od dvou odpoledne do desíti večer.

Vejdu dovnitř. Chlapům svítí do tváří mizerný světlo tlumený několika vrstvama vznášejícího se cigaretového dýmu. Klasická čtyřka. Sfouknu z ubrusu stolu u zadní stěny lokálu popel a objednávám dvanáctku. Výčepní, nad nímž visí vybledlá spartánská vlajka, kývne a bere do ruky prázdnou sklenici.

„Ještě jedno?“ zeptá se třicátníka s vlasama staženejma do culíku.

„Jasně,“ odpoví mánička. „To je už pátý, vole,“ pronese k mladýmu hochovi v kšiltovce.

„To seš teda dáreček.“

„Mám sedět sám doma?“

„To jsme na tom podobně. Ale já mám aspoň v lednici litr slivovice.“

U Štědrého dne o samotě jen nejhorší přežít ten čas mezi šestou a osmou, než otevřou lokály. To pak vzpomínáte. S bráchou jsme kdysi v kuchyni čekali, než rodiče uloží v obýváku dárky pod stromek a popíjeli víno, co zbylo od večeře. Táta s mámou pak měli radost, že se usmíváme i nad rozbalenýma teplýma ponožkama. Pro moje dcerunky to byl jedinej večer, kdy se snesly. A s Marií, tím děvčetem, co na mě jednou mrklo a já tušil, že to bude zlý, jsme se nejradši rozbalovali navzájem. Než mě to mohlo přestat bavit, byla fuč.

Poslední roky chodím po setmění k Labi. Večeři, řízek se salátem z jídelny, mám v plastový krabičce. K tomu do batůžku teplou deku, láhev bílýho i se skleničkou a lžici. Vybalím to na Modrý rybě. Tak říkám malinkýmu molu pár kilometrů od města, který možná kdysi k přivázání loděk opravdu sloužilo. Tvoří ho zrezivělá konstrukce a pár prken, na kterých byla ještě před pár lety na bílým podkladě kresba modrý ryby. Vypadala trochu jako žralok. V Polabí byl stoprocentně jedinej.

Jenže dneska bylo výjimečně krásně, u řeky už jsem byl a podruhý se mi nechce. Jídlo mám v ledničce, zvládnou to i doma.

„V kolik večer otvíráš Tondo?“ zavolá na výčepního starší chlap od stolu v rohu místnosti.

„Za chvíli to balím, Pepo, a přijdu zase v osm.“

„To se tady sejdeme. Ryba musí plavat.“

„Stará nebude nasraná?“

„Ta už to má čtvrt roku za sebou.“

Pár vteřin je ticho. Mrknu doleva na posledního hosta, jehož šedivej plnovous končí až kdesi pod stolem. Po chvíli zvedne hlavu od novin a zamračeně přikývne. Tipoval bych, že večer přijde i on. Nevypadá, že by o něj nějaká pečovala.

Mám radši živější hospody, člověk se líp ztratí. Kdyby mě viděla Marie, asi by kroutila tou svojí kudrnatou hlavou. Ona první říkala, že je to zlý. V tý době ještě vůbec nebylo. Naopak. Smála se a mně běhal po zádech mráz. Takovej ten příjemnej, co byste nejradši, aby nikdy nezmizel. Díval jsem se na ni s přiblblým úsměvem a bylo mně hrozně

dobře. Divný, jak málokdy se to v životě stane. Mně ve chvíli, kdy už bych nic nečekal. Říkal jsem si, že s touhle holkou bych se stáří nebál a na pivo bych klidně zašel jen obden. Prostě mi z ní hráblo.

Byl jsem tenkrát ještě docela mladík. Holky už dorůstaly, ale já byl pořád plnej síly. Pro Marii to bylo potřeba, jinej sport než sex neuznávala. Jenže pak, po pár letech, potkala toho Frantíka. Srdce, který měla prudkou láskou ke mně asi nějak oslabený, se najednou vzňalo pro něj, pro kluka z Provance. Trošku jsem si pobřečel, ale co naděláte. I ona mi do telefonu plakala, jak je jí to líto, ale řekl bych, že už měla sbaleno. A já pak mohl na pivo denně. Dcerunky byly z domu fuč, obě skončily v cizině, a s ženou to kvůli Marii dávno padlo.

Vlastně pohoda.

Ticho už trvá nějak dlouho. Tonda, výčepák, si pořád hladí břicho. Vypadá, že není ve svý kůži.

„Když si budete psát piva na lístek, můžete tady zůstat. Ale musíte se zamknout,“ řekne najednou.

Chlapi mlčí. Pomrkávají po sobě, jakoby nevěděli, co říct.

„Mám doma tu slivovici, můžu ji donést?“ zeptá se až po chvíli mladík s kšiltovkou.

„Jo,“ mávne rezignovaně rukou Tonda, „ještě vám dám na talíře tlačenkou a utopence.“ Svatořečení Tonda nemine.

„Tak to mně natoč ještě jedno,“ přihlásí se mánička. Ruce zvednou i ostatní.

Než Tonda zamkne a odejde, rychle zmizím. Už vidím ty čtyři, jak celej Štědrej večer seděj každej na svým místě a zvednou se jen na hajzl, případně si naplnit půllitr. Snad si předtím, než se pustí do štědrovečerních utopenců, aspoň připijou slivovicí. A před sedmou jim třeba Pepa zapne televizní pohádku.

Ještě než jsem se zvedl, poslal jsem Marii přání. Píšu jí každej rok dvakrát, poprvé k narozeninám, který má na jaře, a pak na Vánoce. Něco jako, že jí přeju krásný svátky a tak, co má člověk vymejšlet. Že mi pořád chybí, a nejspíš vždycky bude, už ne. Nechci otravovat. Jí je to stejně jedno. Odepiše mi většinou rychle, korektně, s důrazem na citovou neutralitu. Žádný Říšo, jako dřív. Už dávno jen Richarde. Občas ještě přidá nějakej milej detail týkající se krás jižní Francie. Spolehlivě mě tím nasere.

Venku začalo pršet, zrychlím krok. Domů to mám naštěstí jen přes pár ulic. Když stojím před vchodem svýho paneláku, déšť zhoustne. To měla ráda. Jak přšelo, vždycky se chtěla procházet. Uměla si užít ty ponurý dny, kdy se v ulicích válí mlha, kterou proráží jen lampy a koruny nejbližších stromů. Lidi skučí, že je vlezlo, sychravo, ona si chválí svěží vzduch. Začínající podzim, nejlíp tak konec října, ale i listopad, to bylo její. Nakonec jsem si ty vycházky oblíbil i já. Držela se mě vždycky pod paží, ve který jsem nesl deštník, dával bacha, aby byla v suchu a přitom jí čouhajícím drátem nevypíchl oko. Byl jsem na ni pyšnej. I přesto, že jsme moc lidí nepotkávali. Jen tak, někde uvnitř. Zakloním hlavu a nechávám si dopadat kapky na obličej. Jsou chladný a ostrý, za chvíli mě začnou pálit oči. Stejně to pár minut vydržím. Kdybych měl aspoň cigáro. Spoustu let už nekouřím, ale když na mě tyhle nálady přijdou, dostanu vždycky chuť.

Mrknu na mobil, blíží se šestá. Je čas jít do bytu. Divný, že ještě neodepsala. V předsíni hodím mokrou bundu a kalhoty na topení a jen v trenkách a tričku si sednu do koupelny na vanu. Musím se opláchnout, přeci jen je Štědrej večer.

Jen s osuškou uvázanou v pase pak otevřu ledničku. Řízky jsem koupil usmažený, studený nejsou nic moc, salát jak z kterýhokoli bufetu v týhle zemi. Aspoň, že ho je dost. Nesnáším, když má člověk chuť si přidat a není co. Zvlášť na Štedrej večer. Kdy jindy už má bejt všeho dostatek.

Pořád nic. Asi se už cpou tou jejich krůtou. Mrknu na pár smrkových větviček, který jsem přinesl z lesa a dal je do starý vázy na kuchyňském stole. Zdobení jsem vypustil, stejně jako praní ubrusu. Aspoň ho vyklepu a otočím. Ještě příbor, sedmičku bílýho a k ní sklenku.

Chvilí to trvá, než láhev vrátím do ledničky. Láme se to ve mně. Čím jsem starší, tím se hůř rozhoduju. Vidím ty spousty věcí pro i proti, i když jde o úplný blbiny. Vykašlat se na Štedrou večeri není jen tak, pětapadesát let už je nějakej věk, aby si člověk vážil, když něco trvá. A co budu nalhávat holkám, až mi po osmý zavolají? Že si jako vždycky užívám klid, na samotu jsem zvyklej, jídlo je fajn? Nějak už nemám sílu. Ještě stačím zavrhnout jeden přiblbllej nápad, pro pět lidí mám jídla stejně málo, a jsem rozhodnutej.

Za chvíli jsem v suchým oblečení, vytáhnu i deštník. Ten, pod kterým jsem ji schovával. Drátů už z něj trčí několik, ale poslouží. Prší hustě a jen z nostalgie se mi moknout nechce. Před hospodou stojím jen s lehce provlhlýma botama za deset minut. Zaťukám na okno a přijde mladík v kšiltovce. Ten, co měl trávit večer se slivovicí. Když otáčí klíčem v zámku, aby mě pustil dovnitř, pípne mi zpráva.

MARIE.

K zrychlení mého tepu to pořád bohatě stačí.

Chlapi sedí tak, jak jsem je opustil. Přátelsky mi pokynou. Podle prázdných talířů na stolech vidím, že večere už proběhla.

Zprávu si přečtu, až když usednu na svý místo.

„Krásné svátky i tobě Richarde. Snad se máte hezky jako my tady. Marie.“

A je to.

Zvednu se a jdu naplnit půllitr. Hoch od slivovice rozlívá panáky a ani se neptá, jestli chci taky. Připijíme si na šťastný svátky. Těsně před sedmou, Pepa právě zapíná televizní pohádku, vylovím ze sklenice u výčepu dva utopence. Jsou skvěle proleželý a chleba měkkej a voňavej.

Dneska nebude třeba lhát.

KONEC

ZAMRZLIČKA

Alena Skuhrovcová, Karlovy Vary, 28 let

Větroplach, co potřebuje k životu divoké stromy, stébla trav, vítr, tekoucí vodu a ostrý vzduch a pak o nich může i psát.

V opuštěné zahradě na okraji města stála maličká, přesto věkovitá jabloň. Ze stromku svítla rudá jablíčka – vynikala na čerstvém sněhovém koberci a každé bylo oblečeno v módní pletené ledové čepici. Ale přestože plody roznášely nad mlhou radostnou červeně do dálky – kam až je mlha pustila, veselo tu nebylo.

Bývala tu známá zahrádkářská kolonie. Poslední roky však na zahrádky jezdí už jen dědouškové a babičky, co nemají sílu zryt záhony, očesat jablka, opravit střechu, nasadit komín... A kdo by jim to taky vyčítal. Jezdí sem spíš pro to, že tu prožili celý život a byli tu rádi, i když jim už v chaloupce táhne stěnou a komín netěsní. Děti sem nechodí. Jejich rodiče se odstěhovali do většího města za práci – kdo dnes má čas jezdit do zahrádkářské kolonie.

A dnes to tu zeje úplně prázdnotou – babičky o francouzských holích se neodvážejí vyrazit do sněžné nadílky s obavou, že by mohly uklouznout a polámat si již tak dost křehké kosti. Ty čipernější shánějí ve městě kapra, pobíhají kolem plotny a tak. Zpustlá zahrádkářská kolonie tak stojí v prvních zasněžených dnech úplně osaměle.

Jablůňka se otřásla (to, aby jí opadaly zmrázky na větvích) a vzdychla.

„Chichi...“ zasmála se na povzdech matky rudá jablíčka - sotva starší než sedm měsíců. Dál se držela na větvích a drže se houpala, jak jim byla dlouhá chvíle. Jablůňata zimu ještě zažít nemohla a jabloň věděla, že bavit se s nimi o mrazu a sněhu tedy nemá cenu. A tak mlčela a snažela jejich dovádění.

„Čeká nás letos krušná zima“, zamumlala si tak pro sebe a pokývala větvemi, aby si ulehčila té jablečné tíhy. Byla by si ještě přešlápla - to jak ji studěly kořeny zanořené do čerstvého sněhu, kdyby to uměla.

Jabloň už prázdnotě uvykla. Samota posledních let, jako by sem nyní patřila - náležela k jejímu stáří. Jabloň se mlčky se dívala na přílet ptáků zjara, na své kvítky, na blesky letních bouřek, pozorovala, jak jí opadává listí a ona zůstává na zahrádce nahá jen se svými jablíčky. Beze smutku, s vědomím, že vidí své poslední roky krásného života kolem sebe. Ze zamyšleného pozorování ji ale vytrhl zvuk.

To vrátka. Lupla, a dlouze vrzla.

Jabloň zpozorněla. Dnešní klid byl až příliš mlčenlivý na to, aby vrznutí dávno nenaolejované branky nezbudilo pozornost. A druhé a třetí vrznutí. Ale nebylo nic vidět. Žádný pohyb. Mlha se válela kolem, jakoby se jí ve vysoké nepokosené trávě dobře schovávalo.

„Mlha přeci není tak hustá,“ zamířila svůj starý zrak k vrátkům jabloň. V zahradě už 3 roky nikdo nebyl. A dnes – kdo by tu co pohledával? Ale neviděla nic.

„To jsem já, Zamrzlička.“ Šeptlo to najednou hned vedle jablůňky. Žádný pohyb, žádná barva ani tvar. Jen hlásek tvorečka, který musel být maličký a drobný, jinak by ani nebylo možné takový hlásek mít.

„Au!“ Spadlo jedno jablíčko: „ Co na mě házíš kamením, ty jedna!“

„Au“ skutálelo se další. „Au!“ lítaly k zemi jedno po druhém. „Co děláš, my jsme panenské! Co po nás máš co střílet? Co si to dovoluješ, ty.“ Obořily se rudé plody na hlásek, ale vlastně ani nevěděly, kam se na něj mají obrátit.

„To jsem nebyla já.“ Pípló to. „Nechte toho!“ špitl hlásek Zamrzličky stranou.

„Jo a kdo to byl, kdo asi, teď tady shnijeme na sněhu a zmrzeme a vůbec!“

„Promiňte, opravdu jsem to nebyla já“ prohlásila Zamrzlička tak bolavým hláskem, že snad nešlo neuvěřit.

„Věřím ti,“ pronesla klidně jablůňka. Měla již za sebou 90 roků a za tu dobu leccemu porozuměla, poznala, když se někdo trápí i když je zlomyslný. „A copak jsi zač, kde ses tu vzala, Zamrzličko?“

„Mamí nebav se s ní! Ona nás shodila! Ona to udělala schválně! Mamí! To je nefér!“

Jabloň nechala dál štěbetat jablka z trávy a pokračovala v povídání se tvorečkem tak malým, že je z něj slyšet jen hlásek: „Copak tu děláš?“

„Já jsem se vrátila.“

„Kam ses vrátila? Jsem tu už dlouho, ale o žádné Zamrzliče jsem neslyšela, co pamatuju. Kdopak jsi?,“ sklonila se, aby naslouchala hlasu připomínajícím šeptání větru v listech břízy.

„Tady byly louky a potoky a na nich březový hájek a tam mě pasáči vytančili, vyzpívali a nakonec vyřezali z větviček...“

„ Březová víla?“ podivila se jabloň. „ Opravdu to bylo tady, nepleteš si to? To by muselo být hodně dávno. Já jsem vyrostla na jedné z prvních zahrad tady v okolí.“

„Mamí, mamí ať mě nechá. Neválej se mnou po tom sněhu. To studí!“ znělo do rozhovoru pískání a handrkování nespokojených jablůňátek.

„Já nevím, kdy to bylo. Utekla jsem a pak dlouho spala. Tady žádné zahrady nebyly. Jen hájek, louka a svah až támhle dolů k řece.“ Ukázala směrem, kde se rýsovala bílá krabice supermarketu se svítivě žlutým logem.

Jabloň souhlasila: „Pamatuju si - tam byl výhled od řeky až dozadu na kopce Krušných hor.“ A ani jí nepřišlo zvláštní, že nejspíš mluví s tvorečkem mnohem starším, než je ona. Stejně se k ní chovala tak – jako máma nebo babička. To ale už štěbetání jablůňat dorostlo tak vysoké míry, že je musela jabloň okřiknout:

„Dost, vy nespokojenci! Dost. Přestaňte tady křičet. Shodil vás vítr nebo jste se neudrželi. To už je jedno. Nikdo tady nejsme na věky a zima má právo vás shodit z větví, když vás nikdo na podzim neočesal. Myslíte snad, že mě to nestudí?. Tak už mlčte.“ Už dávno ji přešla potřeba se chlubit jablíčky a také už by jí nemrzelo, když by jí na podzim někdo očesal. I když při tom leckdy zlomil větve. Po letech už také věděla, že děti nejsou jen milé a hodné, ale že je jich mnohdy dost a měly by z domácí větve v pravý čas vyrazit do světa. Proto se chovala ke svým dítkům tak tvrdě. Sotva to dořekla, vrátila pozornost k tomu, co ji zaujalo:

„Březová víla.“ zasnila se jabloň. „Přála jsem si být divokým stromem a setkat se někdy se svou vílou, ale víly my jabloně ze zahrad nemáme.“

„To nevím, jestli mají jabloně víly“ špitla Zamrzlička. „já jsem teď dlouho bloudila a hledala svůj hájek a nenašla ho. Vím, že byl tady.“

„A proč jsi odešla, víličko?“

„Když tu byli pasáčci, ty jsme měli rády, ale pak, pak sem začal jezdit kůň a udělali tady pole. První odlítli ptáčci z křoví, které lidi vytrhali. A potom porazili i břízy a odtáhli je. Musela jsem utéct. Víla bez svého stromu je ztracená.“ Pak se rozhlédla, ušla několik kroků kolem (poznat to bylo jenom z maloučkových tápůt na sněhu), zastavila se.

„ Myslím, že stojíš přesně vedle toho místa, kde stála moje břízka.“ Vrátila se zpátky, a vyhloubila chodidlem kousíček před kořeny jabloně do sněhu drobný důlek. „Tady.“

Jabloň se chvíli odmlčela. „Hm.. Mezi kořeny najdu občas nějaký neznámý, jestli březový, to nevím.“

„Mamá! Mamí ,ať jde pryč! My ji tady nechceme. Ublížila nám.“

„Vy hlupáčci, to je největší štěstí, které nás mohlo potkat! To je stromová víla.“

„Nám je jedno, kdo je. Co nám má co ubližovat!“

Shora se smála zlomyslně zbylá jablíčka: „Dobře vám tak, nechali jste se trefit“ a houpala se zlomyslně na větvích jabloně, až se větve ohýbaly.

„Au!“ Tentokrát sykla jabloň, to jak se jedno z jablůňat rozhoupalo do takové míry, až zlomilo svou mateřskou větev a spadlo i s ní dolů. „Dobře ti tak!“

„Už je nemůžu snést.“ Vzdychla jabloň a zase se protáhla. „Nechtějí poslouchat, nechtějí rozumět, pořád sebou hážou. Letos byl dobrý rok, nesu pořádnou tíhu, ale už na to nejsem. A nikdo mě nepřijel očesat.“

„Vsaksss. Saass.Všis. Tiss. Čšivsic. Čip, čip, áááá.“ Zahemžilo se to a zašeptalo zvláštním jazykem vedle víly. Jako blesk vyběhly na stromek dvě bílé veverky, které dosud ve sněhu také nikdo neviděl.

„Au! Nech mě. Co děláš! Nesahej na mě. Proč do mě koušéééš!“

„Alespoň jedno nechte,“ křikla do toho víla.

V mžiku ležela všechna jablíčka na zemi. To poslední na nejvyšší větvi shodila veverka ocáskem a přistálo Zamrzliče v dlaních... Veverky nahrnuly jablíčka v obrovské rychlosti na hromadu, několikrát se na nich zatočily, a už hnaly hromádku ze svahu k plůtku.

„My vám dáme, nevychovaní. Že se nestydíte!“ Hnaly je po sněhu, k potoku a přes louku a dolů.

„To se dělá, trápit vlastní maminku? Stěžovat si? Vyhánět vílu!“ Utíkaly tak rychle, až za nimi vířil čerstvý sníh. Brzy bylo slyšet už jen nespokojené štěbetání, pokřikování, pobolístkovávání.

„Kdo to byl?“ Zeptala se jabloň překvapeně.

„Přišly se mnou, to jsou Ententýny, pomocnice,“ špitla o překot víla, jako by se chtěla omluvit „Tedy spíš zlomyslnice, ale ony takové být musí. Chytají všechny neplechy na stromě a vytrestají je. Proto jsou štiplavé, kousavé.“

„A tos jim přikázala ty?“

„Ne, ale nezastavila jsem je včas. Udělají, co kdy chtějí. Pokud je zastavím, pak přestanou. Proto musím být neustále ve střehu, rády provedou spoustu neplech – už jen proto, že nemají co na práci. Promiň, nestihla jsem je zastavit dřív.“ Omluvně špitl hlásek do padajícího šera (bylo teprve kolem čtvrté, ale zimní noci tu mívaly dlouhou vládu).

„Víš,“ odpověděla pomalu jabloň. „Už jsem si zvykla, že jablka rostou a padají. Jen mě to překvapilo.“ Na chvíli se zamyslela: „Myslím, že jsem ti spíš vděčná.“ Narovnal se, protáhla se – jako po dlouhé práci. „Už mne dlouho nikdo neočesal. To je krása!“ S těmi slovy jako by si užívala lehkost a volnost vlastních větví.

„Proč tě neočesal?“ Zeptal se hlásek. Jabloň cítila, jak se jí dotkly ručky chladivé, jak zmrzlé lístky. Chytily se nejspodnější větve a droboučké tělíčko šplhalo do koruny.

Zřejmě si Zamrzlička sedla na třetí větev odspodu, těsně u kmene, tam kde ani váha člověka nebyla těžká, natož téhle drobničky. Cítila to chladivé tělíčko přitíštěné na kmeni.

„Proč tě nikdo neočesal?“ zopakovala víla otázku.

„Nevím, lidé odešli už před několika lety, snad chtěli něco jiného než zahradu a jablka. Toužili asi po pomerančích a dovolené u moře,“ zasmála se při těch slovech, „Přišli mi mnohdy vlastně mrzutí, takoví hořcí, že musejí být na zahradě: sekat trávu, plít záhony, opravovat plot. Asi už jsou jiní, půda a život s ní je neláká. Je mi bez nich myslím docela dobře. Tedy až na ta nezbedná jabluňata, která nechťejí dolů s každým rokem snad déle.“

Zamrzlička se chytila větve a předklonila se do vánku. „Takže je to tu opuštěné?“

„Ano, už pár let se tu o domek a zahradu nikdo nestará.“

Víla chvíli mlčela, nejspíš uvažovala nad dalšími slovy, nevěděla jak je říci:

„Jabluňko, už to tu není jako dřív, ale patřím sem. Ve světě nemám, kde být.“ Pak ztišila hlásek a zeptala se opatrně: „Myslíš, že bych tu mohla...?“

Zamrzlička zůstala. Zůstala přes zimu a byly spolu s jabluňkou šťastné. Usměvavě se pohupovaly v prvním závanu jarního větru a společně chránily každého ptáčka, aby mu zimní hlad nesebral chuť žít. Jabloň kralovala na zahradě, víla se chopila drobného domku. Takový vílí domek vypadá jinak než lidský. Ale to ještě neznamená, že si víla nemůže z lidského vílí přístřeší udělat. Přes zimu stromy nerostou, to bylo všechno jako dřív. S jarní mízou přichází ale do stromů nový život, vše se probouzí. A stromové víly mají zvláštní moc. Stěny dřevěné chaloupky složené z prken obrostly zjara větvemi s mladými výhony. Za pár měsíců se větévky olistí a domek bude jako zelená chaloupka. Zahrada se probírala do jara: v zemi byly ještě cibulky petrklíčů, které se oblékly do žluta hned u plůtku a taky klíčky divokých sněženek - vyrostly tam, kde se země dotkla vílí ručka. Jejich bílo-zelené kalíšky se radovaly hned u kořenů jabloně. A Jabloň se Zamrzličkou se těšily z každého kvítka snad ještě více.

V březnu dalšího roku, ještě mezi zbytky sněhu mluvila jabloň se Zamrzličkou spíše vážně:

„Zamrzličko. Tenhle rok uschnu. Můj věk končí a jiný začíná. Mrzí mě, že už neponesu tvoje vílí tělíčko. Budu se s tebou muset rozloučit. Jsem moc šťastná, že jsem měla tak trochu svoji stromovou vílu. Jen se bojím, kam teď půjdeš. Máš nějaký svůj strom?“

Zamrzlička se přitiskla pevně k její staré kůře, která se věkem olupovala od kmene, až jabloň cítila chladivé vílí slzy stékat ke kořenům. „Jablůňko“, šeptla víla spěšně. O stáří stromů a jejich odcházení věděla své. Přesto, jak jabloň pojmenovala, nač poslední dny víla myslela, bylo Zamrzličce najednou úzko. Mlčela chvíli a pak se jí vydral z hrdla hlásek ještě tišší než obvykle. „Mám tě ráda.“

Zamrzlička věděla, že proti vůli ducha stromu, nic nezmůže. Po chvíli začala smutně slabounce zpívat. Nápěv, ač beze slov, vyprávěl o břízách a o jabloních a o mlze a dešti, tak zvláště smutný v čistém jaru. Víla zpívala, tančila po stéblech mladičké trávy a pak se zastavila uprostřed tance. Jako by jí někdo vnuknul myšlenku.

První květnové dny začala poslední živá větev jablůňky kvést. Zbytek stromu už kýval jen suchými větvemi. Jabloň se tím kvítkem loučila se světem.

Víla mezitím několik dnů uklízela v domku, kde byl za to vílí kralování pořádný nepořádek. Nakonec radostně vyběhla: „Podívej“ řekla a natáhla k jabloni svou dlaň.

Bylo na ní semínko. To semínko totiž Zamrzlička uprostřed zimy vyjmula z posledního jablíčka. Nemohla ho najít - víly jsou trochu nepořádnice, ale povedlo se jí to.

Jabloň se jen pomalu podívala na Zamrzličku, jako někdo, kdo už může udělat jen velmi málo pohybů. „Vílíčko moje,“ pravila těžce „tohle je můj poslední kvítek“. Víc už říci nedovedla. Všechna síla byla pryč.

„Kdepak“, řekla Zamrzlička a zlehka dýchla na dlaň.

Semínko se zavrtělo. Pomaličku se z něj vysoukal klíček. Vybojoval si cestu přes tvrdý obal ke světlu a vzrůstal přímo před očima, rovně krásně a jistě sirazil cestu jarním vzduchem, až byl vysoký k první větvi. Víla klíček postavila na zem, kde před tím trochu rozhrnula půdu (ano, na místě, kde prý stávala její břízka). Dýchla podruhé. Kmínek začal vrůstat do země tak, a po chvíli pevně stál. Pak Zamrzlička dýchla potřetí. Jak dýchla, linie jejího tělíčka - tenounká a téměř neviditelná se vytrácela, až Zamrzlička zmizela do vlastního dechu jak pára mezi stébly. Na zahradě teď stály dvě jabloně: stará a mladičká hned vedle. Když se vytratilo Zamrzliččino tělo, vykvetla mladá jablůňka nádherným květem, a dotkla se posledního květu staré jabloně. Pokud byste tam byli, měli byste dojem, jako by stará jabloň začala zpívat. Říká se, že jen divoké stromy zpívat umějí, ale přesto - krajem se rozezněla zvláštní mlžně- jablečná melodie. Ne jedna, ale dvě. První - silná, krásná a hluboká a do ní druhá - jemná, laskavá. Rozbíhaly se po úbočích, ke skalám i dolů k řece. Nápěv stromů, které překročily zahradní život a staly se stromy divokými. Stará jabloň posledním tónem vstoupila do jiného světa. A mladá? Ta vstoupila do života. A tam, kde se mladého kmínku dotkly vílí ručky, měl stromek kousky lesklé mladé březové kůry.

Byl květen, jabloně kvetly. Vrátka vrzla. A pak ještě podruhé. Zahradou se skrze neposekanou trávu prodíraly kroky a vedle nich krůčky. Najednou se trsy rozhrnuly: Před jablůňkou stálo děvčátko.

„Mamí! Podívej, tady je krásnej stromek!“

„Ukaž, prosím tě“ Odpověděl hlas spíš mechanicky, s náznakem povzdychu nad množstvím práce, která jej čeká.

Najednou se ale usmál, na zvláštní maličký stromek. „To je mladá jabloň, Aničko.“

„Mamí, kolik jí může být?“

„Asi tak jako tobě!“

„Osm?“ Dívenka se chvíli zamyslela. Mamí, můžu se o ni starat, můžu, a podívej tady má bílou kůru, to bude nejkrásnější jabloň v okolí!“

Maminka se usmála. „Můžeš, maličká. To bude jenom dobře. Budeme to tu muset dát dohromady, dřív sem jezdívala babička, tak už ji musíme zastoupit! Vždyť tu už dobrých 8 let nikdo nebyl.“

„A mami, co kdybychom letos místo k moři jeli sem? Na celý prázdniny! To by byl nejkrásnější dárek k narozeninám!“

„No, to nevím, co na to řekne tatínek.“

„Mamí prosím, prosím, já bych moc chtěla!“

„No, moc se mi to nelíbí,“ zvažovala chvíli maminka. Představa rukou od hlíny namísto dovolené u moře ji moc nelákala. Pak se k ní v závanu větru jablůňka nahnula, až maminka přivoněla ke kvítku. Najednou se žena usmála: „Víš co, tak tátu zkusíme uprosit. Možná, že by ho přemluvil kvítek z tohoto krásného stromku!“

Almanach zahrnuje deset nejlepších prací
VIII. ročníku Literární soutěže Krajské knihovny Karlovy Vary.
Soutěže se zúčastnilo celkem 33 autorů z celé ČR.

Laskavými partnery soutěže jsou:

Almanach VIII. Ročníku Literární soutěže Krajské knihovny Karlovy Vary

Vydal: Krajská knihovna Karlovy Vary
Tisk: Polypress s.r.o., Karlovy Vary
www.polypress.cz
Grafická úprava: Lucie Linhartová
Korektury: Krajská knihovna Karlovy Vary
Náklad: 60 ks
Vydání: první
Doporučená cena: 50 Kč
Karlovy Vary 2015
ISBN: 978-80-904631-7-2

